

ZPRÁVODAJ 7

Čtvrtek 11. srpna 2005

Svátek má Zuzana

- strana 2
Mám ráda věcnost a střídmost
- strana 6
Mrtvý chlap sám v hoře zpívá
- strana 8
Zvyky zvuků

Divadlo je největší ze všech objevů, protože v sobě zahrnuje všechny ostatní objevy..

Louis Jouvet,
francouzský divadelní herec,
režisér a pedagog

- strana 10
Pod Tatrou se blýská
- strana 12
Divadlo, jó, to je věda
- strana 15
Zeyerova volební hodinka

Čára na podlaze

V umění vládne distanční hodina. Aby se nám dílo smělo líbit, musíme se na ně dívat přes neprůstředné sklo. Neztotožňující se nadhled je to nejlepší kukátko, kterým lze

shlédnout Shakespeara i akčňák, a každá citová identifikace se zdá trochu hloupinká. Jenže celá neverbálka stojí na tom, že sdělení, na které nezareaguje tělo, je pouhý suchý intelektuální byznys, který nestojí za fajfku tabáku.

Asi každý, kdo vede semináře, vláčí od jednoho ke druhému osvědčené, obnošené hry. A asi každému se občas zachce opustit bezpečný stereotyp. Loni touto dobou mi skočila do hlavy veselá myšlenka, že si se svými kurzisty trochu zaexperimentuju. Napadla mě malá neškodná hříčka, jen tak na zahřátí, a vyhradila jsem si na ni zhruba čtvrt hodinku. Vymyslela jsem tuto historku:

Jeden duchovní mistr (kdo chceš, nahraď slovem kouzelník či šaman) měl

řadu uchazečů o své učení. Namaloval křídou na podlaze čáru a řekl prvnímu z nich: „Toto je lano nad horskou bystřinou. Zapoj soustředění, zapoj fantazii a jdi!“ Muž si řekl: „Tohle ovšem není žádné lano, to je čára na podlaze!“ a hbitě přecupital až ke druhé zdi. Mistr řekl: „Máš slušné soustředění, ale úplně mizernou fantazii. Nemůžeš být mým žákem, zmiz!“ Druhý adept dostal stejnou instrukci a veleopatrně vyšel po čáře. Cestou zakolísal a spadl na podlahu. Div neutonul, a když ho mistr zvedl, byl celý zmáčený ledovou vodou. „Fantazie by ušla, ale soustředění máš bídne,“ řekl mistr. „Nemůžeš být mým žákem, zmiz!“

pokračování na straně 2

Vyznačila jsem čáru na podlaze, přidala kurzistům naprosto zbytečné poučení, že všechen zdar tvorby stojí na těchto dvou předpokladech, soustředění a fantazii, a vyslala je po čáře. A potom se začalo dít něco nevidaného. Tahle hra trvala přes hodinu a pro mnohé – i pro mě – se stala nehlubším zážitkem z loňského kurzu. Lidé se začali krůček za krůčkem posouvat vpřed. Většina těl vykazovala tolik neklamných znaků napětí a strachu, že jsem začala trnout, co jsem to provedla. Někteří provazochodci se viditelně potili a třáslí. Jiní byli bledí jako stěna. Někdo přešel a rozplakal se. V místnosti bylo ticho, že by bylo slyšet spadnout sirku, všechno přehlušil horský uragán. Trávila jsem tu hodinu v rostoucí hrůze, že jsem nezodpovědně spustila proces, který neumím vzít zpět. Co si to vůbec dovoluju, takhle si zahrávat s lidmi? Co vím o jejich úzkostech, o jejich krevním tlaku? Co když někdo spadne a už ho nikdy nevylovím z bystřiny?

Konečně všichni došli na konec čáry, padli na žíněnky a odpočívali. Pak jsme dlouze mluvili o tom, co se nám vlastně dělo, a já jsem s údivem poslouchala, kolik opravdovosti srdce dává do hry nejeden hronovský kurzista. Ne všichni, ne vždycky, ovšem, ale pořád tady je. – Ani já už se nijak nezbudu faktu, že jsem co jsem, těžko si budu hrát na diváka typu křišťálová studánka. Víím, že je tu jen čára na podlaze. Ale nikdy nejsem dílu vděčnější, než když vezme do hry i to nepodplatitelné tělo – když brečím, když se směju, až se třese břicho, když se mi aspoň stáhne hrdlo, dokonce i když se zvedne žaludek. Pak přišel třetí adept. S nesmírným úsilím kráčel po křídové čáře, horský víchř jím lomcoval a bystřina zuřivě hřměla, chvěl se a lapal po dechu, ale podařilo se mu přejít. „Pojď dál! vyzval ho mistr. „Ty jsi můj žák.“

Daniela Fischerová

MÁM RÁDA VĚCNOST A STŘÍDMOST

V Hronově je prý asi popáté či posedmé. V sedmdesátých letech tu byla jako aktivní účastník hronovských seminářů a dílen. Coby pedagog a vedoucí vlastní dílny P (jako poezie) je tu ale poprvé. ALENA ZEMANČÍKOVÁ, dramaturg a autor divadelních a rozhlasových her

Váš seminář se jmenuje P jako poezie. Ve svém semináři se věnujete inscenování poetických situací. Poezie ale dnes není zrovna free, cool ani in. Jak jste se k poezii dostala?

Vyrůstala jsem v českém pohraničí v úplně malém městečku Tachově a k poezii jsem se dostala úplně jednoduše přes svou babičku a své rodiče. Moji rodiče byli odběrateli řady Klubu přátel poezie. Byly to velmi dobré knížky čtvercového formátu. Redakci těch výběrů dělali významní čeští básníci, vrchním editorem byl František Hrubín. Nám ty knížky chodily domů na dobírku a já jsem si je četla asi tak, jak si dítě listuje v knihách. A zjistila jsem, že mě to nejen nijak neobtěžuje, ale právě naopak. A dost krátkým způsobem jsem si k poezii našla cestu. Když jsem pak uměla nazpaměť takové ty „populární“ kousky jako výbor z Nerudy a výbor s Villona, začala jsem se zajímat i o jména, která mi nic neříkala, která nebyla v učebnicích. A zjistila jsem, že mi to taky něco říká. Takže k poezii jsem se dostala takhle prostomyslně.

A jak to bylo s tou babičkou?

Měla jsem velice zvláštní babičku. Bydlela v Praze. Můj dědeček byl bankovní úředník, babička původně taky, pak jako vdaná

žena zůstala doma. A ona milovala divadlo a literaturu, z té pak hlavně poezii. Jejím básníkem byl Josef Svatopluk Machar, který za mého dětství, tedy v šedesátých letech, vůbec nevycházel. Babička uměla celé dlouhé pasáže z Machara nazpaměť a citovala je při různých příležitostech. Glosovala Macharem třeba události v kuchyni. A tím vytvářela takovou zvláštní koláž, která mě hrozně utkvěla.

To je pro mě velice zajímavé. Generace našich babiček zřejmě milovala stejné básníky. Má babička jej měla ráda taky. Byla ročník 1905.

Moje byla starší, ročník 1893.

Nevzpomenete si na nějakou babiččinu kuchyňskou „poetickou situaci“?

Nebude to sice Machar, nýbrž Bezruč, ale vybavuji si jednu takovou zcela typickou situaci. Přišla jsem do kuchyně a uviděla jsem babičku nad přetékajícím mlékem, jak běží od sporáku, drží hliníkový hrnc dvěma chňapkama za uši, mléko ztéká z hrnce a ona volá: „Tak málo krve mám a ještě mi teče z úst!“ Vůbec jsem nevěděla, koho to babička cituje, ale ta situace je v podstatě scéna z divadla poezie a možná, že jsem se k takovému divadlu dostala právě takhle.

Měla jste vy v dětství nějakého svého Machara a kdo je vaším oblíbeným či dokonce citovaným básníkem dnes?

V dětství jsem milovala Jaroslava Seiferta. A mohla za to taky moje babička, protože mi ho velmi často recitovala. A to ne texty banální a obehnaný z Maminky, ale naopak básně málo známé. Třeba Seifertova ukolébavka Cikán mívá černé oči, kterou dneska zpívá skupina Hm... a moje děti to od nich strašně mají rády, tak to je básnička, kterou mi babička říkala před spaním opravdu jako ukolébavku. A neutajila mi ani informaci, že je to Seifert. Takže ten Seifert mě takhle držel od mala. Později mě bavilo číst si od něj i aktuální sbírky, kdy psal volným veršem. Takže Seifert mě provázel tak do puberty.

Pak ale, když jsem byla na střední škole, udeřila tuhá normalizace. Mě to strašně štvalo, protože moji rodiče tím byli dost postiženi a já jsem měla v sobě takové ty revoltující pocity. A vyznění těch svých pocitů jsem si našla u Brechta. U Brechtovy poezie. Strašně se mi líbilo, úplně mě fascinovalo, jak ty jeho básně jsou vlastně definice politických postojů. A tak když jsem tehdy soutěžila na Wolkerově Prostějově, několikrát jsem si vybrala právě Brechta. Byl to pro mě způsob, jak vyjádřit svůj postoj k tomu, co bylo kolem mě. Ty jeho básnické

analýzy politické situace mě fascinovaly. Úplně jsem tehdy ustoupila od seifertovské lyriky.

Třetího, kterého považuju za básníka svého řekněme zralého věku a který je syntézou obou, je Jiří Kolář. Považuji jej za naprosto dokonalého mistra poezie. Tak jsem se od seifertovské lyriky přes brechtovskou politizující věcnost postupně dostala až k té zvláštní nové věcnosti Skupiny 42. Z nich všech nejbližší mě mi vyšel Kolář. To je pro mě velká poezie, ve které je obraz světa takový, který přesně hraje s mým životním uspořádáním. Mám hrozně moc ráda věcnost a střídmost.

Jak jste se od poezie dostala k divadlu?

Když jsem odešla z domova studovat do Plzně jakési výběrové gymnázium, které ale po té normalizaci přestalo být výběrovým a stalo se velmi estébáckým, tak jsem se tehdy také přičlenila k nějakému amatérskému souboru. Takovému tomu strašlivému, kde se dělaly úplně nehoráznosti. Já jsem to vcelku trpně dělala kvůli lidem okolo a taky proto, že z toho maloměsta to bylo pro mě nové. Pak jsem si ale jednou udělala vlastní scénář z knížek doma a průběh to mělo naprosto normalizační. Nebudete tomu věřit, ale vedoucí a režisér toho souboru, což byl poměrně mladej člověk, svolal cosi jako koncil. Oni nás odsoudili za frakční činnost a z toho divadelního souboru nás vyloučili. Právě v době, kdy se vylučovalo z KSČ, tak nás vyloučili z ochotnického souboru! Já jsem to strašně těžko nesla a na tom jsem pochopila, jak těžce nesli mí rodiče vyloučení z KSČ. Vlastně mohli být rádi že byli vyloučeni z tak ukrutného spolku, tak jako my jsme mohli být rádi, ale my tím byli strašně raněni. Byli jsme tak nešťastní, že se nás – což je taky paradox – ujali v klubu SSM Dominik a nabídl, že nám budou zřizovatelem. Tehdy každý soubor musel mít zřizovatele. Tam jsme nacvičili ten můj

„alternativní“ scénář, dostali jsme se s ním na Wolkerův Prostějov a shodou okolností a asi i z malé konkurence jsme vyhráli hlavní cenu. To jsme byli v gymnaziálním věku a od té doby jsem už navždy věděla, že když chcete proti blbosti uspět, musíte být dobří. Z té naší party se pak řada lidí dostala do profesionálního divadla. Někteří neuspěli a někteří jsou v něm dodnes. Nejznámější je herec Ivan Řezáč. To byl můj spolužák z gymnázia a právě on sdílel se mnou celej tento příběh.

Váš seminář má odkrývat prostor mezi zjevným a skrytým. Jak takový prostor vypadá?

Když jsem se sem chystala, měla celý čas na mysli to, že poezie je velmi subjektivní obor. Každý má jiné své oblíbené básníky. Nechtěla jsem tedy studentům vnucovat svůj názor, „své“ básníky. Nechtěla jsem těm frekventantům říkat, aby si přivezli ty a ty texty, že na nich budeme pracovat. To se mi přičilo. Říkala jsem si, že výběr konkrétních textů necháme na později a budeme se raději učit tomu, jak vzniká obraz a jak se dá na jevišti pracovat s textem, který není dramatickým dialogem a který nemá děj. Který v sobě nemá dramatický spád, ale přesto ho chceme uvést na jevišti.

Je někdo, kdo u nás v divadle takto pracuje?

Nejbližší ze spektra našich současných režisérů má k tomu asi J. A. Pitínský. Jeho skvělá inscenace Sestra Úzkost bylo divadlo poezie. A druhé takové čisté divadlo poezie je Radokův Kafka, jak ho nedávno inscenoval v Divadle Na zábradlí. To je textová montáž, nad kterou jsou vytvořeny scénické obrazy. Na těchto dvou inscenacích je dobře vidět, že to, co je udělané prostředky divadla poezie, může existovat jako plnohodnotné divadlo. Jenom v tom nebývá drama... Je to takový scénický obraz...

Vladimír Hulec

Alena Zemančíková, nar. roku 1955, vystudovala dramaturgii na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze. Pracovala jako dramaturg Západočeského divadla v Chebu, kde také byly uvedeny její dramatické práce *Putování za štěstím* (podle cikánských pohádek), *Čistému vše čistě* (variace na komedii dell'arte), *Hra o bratru Františku a jeho sestře*

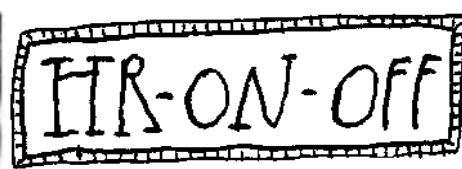

Chudobě a řada dramatizací literárních předloh.

VČeském rozhlasu Plzeň pracovala redaktor a dramaturg. Napsala řadu scénářů o osobnostech a kulturních úkazech západočeského kraje, věnuje se i literární a divadelní publicistice a kritice. Pravidelně přispívá do *Literárních novin*, píše pro divadlo. Její hra *Ulrika* měla premiéru v pražském divadle Kašpar v únoru 2002.

Od ledna 2004 pracuje v literární redakci ČRo 3 - Vltava, snaží se propojovat klasickou literární redakční práci s postupy dokumentu a reportáže ve jménu co nejvyšší autenticity rozhlasového tvaru.

Za autorský pořad *Lukava* získala nejvyšší rozhlasové ocenění u nás, Cenu Prix Bohemia 2004.

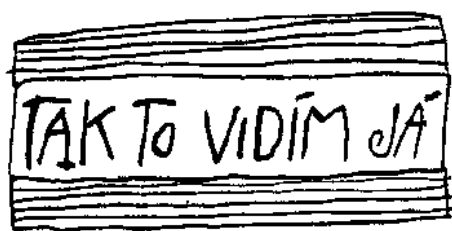

Být proti všem je velmi jiráskovské a osvobozující. Člověk si tím ověří, že je, že myslí, že má názor. Ten spalující osvobozující pocit Jana Husa na hranici přepadal mě včera v Jiráskově divadle. Naprosto nevěřící jsem zíral na závěrečné ohlasy ve stoje na inscenaci DS Jana Honsy z Karolinky, třítisícového sklářského městečka uprostřed Valašska. A v duchu se ptal: Jak může být někdo, kdo napsal hru, jež je odvozeninou realistických venkovských dramát přelomu devatenáctého a dvacátého století, jež je odvozeninou irských dramatiků Syngeho a dnes populárního McDonagha, jejíž motivy dávno a líp zpracovali zde uváděná Preissová, Mrštínkové, Durych nebo Čep, takto oslavován?! Co se to přede mnou děje? Co to způsobilo?

Předpokládám, že téma, valašským nářečím napsaný text a hlavně samotný obsah hry. Inscenace samotná byla – v tom se snad shodnem – s přivřením obou očí průměrná. A to od (asi ochotníky z Hvozdné zapůjčené) nenápadité, statické scény přes rádobycharakteristické, vesměs nesoudobé kostýmy po banální herectví. Vše jak z laciného fundusu. Poetizující „magické“ prvky vstupujících snů a nadreality, souborové choreografie přípitků a podobně, to byla zas odvozenina poetických situací páně Pitínského, onoho divadla poezie, o kterém mluví Alena Zemančíková na vedlejší straně. A příběh? Kýčovitá balada z obrozeneckého dávnověku, jíž dnes neuvěří snad ani folkaři na Portě.

Všechno to bylo intelektuálně odtahité, přibližně, prázdné. Působilo to jako romantizující obraz rurálního světa, který – pokud existuje – je jen směšně a trapně dochovaným skanzenem dávno již odeznělé minulosti, k němuž upírat své touhy po hledání „doma“ je stejně trapné jako hledat včerejší století v kupce sena. Všechna bída současného světa je ve hře naložena na bedra jedné rodiny. Rodiny, jejíž patriarchální model včetně myšlení a mluvy přežívá snad od dob Konstantina a Metoděje, rodiny, jejíž svět je zcela netknut nejen dneškem, ale i čtyřiceti lety socialismu. Jak blaničit rytíři se v něm objevují již zmíněnou literaturou či filmem (třeba Všichni dobří rodáci, Farářův konec, Postřižiny, Vesničko má...ad.) poučené modelové figury faráře, rodinného blázna, hluchého bratra. Zcela směšný je obraz a herectví „kolísavého“ hrdiny, který odejde s Kainovým znamením do světa a pak se dramaticky vrací (ach ten kýčovitý popis matky), tápe v tom, co je „doma“, přesto pak si sedne mezi své... Chcete-li, mohu pokračovat.

pokračování na straně 15

Mnoho povyku pro nic

TY-JÁ-TR si s Shakespearom poradil skvôle, báječne jsem se bavil. Zamiloval jsem se do Beatrice, zavolej! Možná je škoda, že se nám sešla v jednom dni dvě výrazná a totálně odlišná představení.

Hm, není divné stěžovat si právě na tohle?

David Slížek, seminář KPR, 29 let

Při středě, kdy únava už dosahuje vrcholu, mně tohle představení přišlo jako svěží jarní salát. Rozhodně se skláním před nápadem se sochou. Trošku jsem se topil ve vztazích, policajtům se mohlo

ubrat na vtipu a klidně to mohlo být i kratší, víceméně to ve mně zanechalo veskrze příjemný pocit.

● ● ●

Honzík Kroul, seminář R, 29 let

Večerní představení dobře šlapalo a drželo pohromadě. Dvě hodiny mně utekly docela rychle. Bavily mě přesně odpozorovaná klíše a energie herců. Prostě příjemná zábava.

● ● ● ●

Jitka Páleníková, seminář J, 22 let

Představení bychom nezařadili přímo na JH, ale spíš jako divadlo určené kamarádům, kteří se přišli podívat na své známé a pobavit se tím, jak hrají. Vadí nám stylová jednotnost - jde-li o klaniádu,

čemuž použité gagy napovídají, je odváděna pozornost od dějových zvratů.

● ●

Jirka Suk a Eva Ochrymčuková, seminář H, 56 let

DDS TY-JÁFR – HROBESO PRAHA

WILLIAM SHAKESPEARE: MNOHO POVYKU PRO NIC

Decentne ironický Shakespeare

Ty-já-tr Hrobese Praha urobil to najlepšie, čo v danej chvíli urobiť mohol. Keď už si raz vybral Shakespearovu komédiu, nestaval ju ani na hlavu, nekládol ju na pupok. Jednoducho zinscenoval to, čo Shakespeare napísal. A keďže išlo o komédiu, netrápil sa so zbytočnosťami a naštudoval Mnoho povyku pro nic ako komédiu. Ach, aké to jednoduché! A nemuseli ani trápne aktualizovať, nemuseli vysilať ľudstvu a Súcnu zložito šifrované správy o zmätkoch vo svojich myšliach. Proste si vybrali komédiu, naštudovali komédiu a obecnosť sa vďaka bavilo. Veď bolo na komédii. A, čo je najdôležitejšie, nikto nemohol mať ani najmenší pocit, že bol podvedený. Alebo že latka bola podlezená. Ale ani si nikto nemohol pomyslieť, že v kontexte zvoleného žánru bola latka nastavená príliš nízko.

Veľmi nápomocná im bola scénografia. Možno by sa dalo uvažovať o nadbytočnosti zadnej steny so zrkadlami. Nie steny, skôr zrkadiel. Vyzerali dobre, ale scénicky neboli využité ani raz. Ale možno som sa pozeral v nevhodnú chvíľu na nevhodné miesto. Nadmieru živá socha, decentne ironizujúca ľudské pachtenie pod sebou veľmi funkčne menila prostredie. Zároveň nám spolu s kostýmami naznačovala, že

celá inscenácia je poňatá v ľahkom a mierne ironickom duchu.

Pritom spočiatku to vôbec nevyzeralo na takú divadelnú idylu o akej píšem. Ťažko viem z mojej pozície posúdiť, či herecky dosť hrozný začiatok má na svedomí tréma alebo režisér, ktorý nedal v aranžmáne svojim hercom dostatočne pevné záchytné body na to, aby ich mohli v prípade núdze poriadne podržať. Tomu, ako sa v prvých minútach herci na javisku pohybovali, sa na Slovensku v okolí Martina hovorí, že „lietali ako prd v gatiach“. V istých chvíľach sa mi zdalo, že zmotivovaný nie je ani jeden pohyb. Ale potom prišla na javisko Beatrice (Petra Kocmanová) a všetko sa spozitivizovalo. Bolo pre mňa radostné počúvať takú dobrú intonáciu Shakespearových veršov na amatérskom javisku. A k tomu ešte od herečky, z ktorej priam kričí, že v každej chvíli vie kde je, prečo tam je, ako tam je, ktorá cíti svojich spoluhráčov a dokáže ich podržať v ťažkých chvíľach. No a potom sa to rozbehlo správnou rýchlosťou a smerom k radosti javiska aj hľadiska.

Druhý ťažký moment nastal v kostole pri prvom, nevydarenom, sobášu. Jemný odstup klúčovaný cez sochu a cez kostýmy odrazu nestačil. Naraz bolo treba hrať husté vášne a predstavenie na chvíľu dosť prudko padlo na hubu. Ale, našťastie, vstalo a vysoko vztýčenú zástavu udržalo až do vtipne poňatej klaňacky.

Výber hudby buď emočne dokresľoval situáciu na javisku alebo, častejšie, v duchu zvoleného klúča relativizoval a ironizoval.

Ty-já-tr Hrobese sa ukázal byť zdatným partnerom pre Shakespearovu ľahkú komédiu. Jeho vnímanie a prezentácia divadla boli príjemne kultivované.

Karol Horváth

RECENZE

Mnoho povyku pro nic

Podařilo se! Shakespeare ožil, ovace v závěru vzdaly inscenaci zasloužený hold. Prázdná scéna, socha, která svými postoji a roztočivými atributy vtipně komentuje témata jednotlivých výstupů. Převedení do světa současné zlaté mládeže a mocenských elit souzní s duchem textu a zároveň bezprostředně rezonuje se zkušeností diváků. Hudební, kostýmové i situační narážky nahrnuty populárních seriálů vyvolávají smích a přitom se nevzpírají podstatě díla. Přeci však není možné pouze zvolat: jen tak dál! Mnoho povyku pro nic je zdánlivě nenáročná komedie: klasické shakespeareovské zrcadlo – jedna intrika dobrá, druhá zlá a šťastný konec nakonec – „povyku mnoho jako v sitcomu a pro nic jako v telenovele“ – ostatně „jak se vám líbí“ a „cokoli chcete“. I tak se to dá říct. Přeci jen je zde však ještě něco víc: shakespeareovský jazyk. Shakespeare začíná a končí v textu, říkájí klasikové. Shakespeare je především láska k jazyku, bez práce s jazykem je Shakespeare nuda. A právě zde, je podle mého, možno hledat kámen úrazu. Uvědomme si, že trvalo dost dlouho, než publikum začalo vskutku poslouchat, co postavy říkají. Zábavnost vyplývala ze složky

vizuální. Diskotéka – byť slušně provedená – nahradila břitký vtip a slovní souboje a slova se ztrácela v přívalech popu. Civilní kostýmy jako by svědčely ke „zcivilnění“ mluvy – k oné všeobecné všední pravděpodobnosti bez náboje. Shakespeare to je však objevení důvodu mluvit určitým nadneseným způsobem – všední energie zde nestačí. Je příznačné, že ve druhé části hry, kdy začíná takzvaně „o něco jít“ problémů s textem ubývá. Kupříkladu ve scéně „intrikování“, kdy má být Benedick získán pro Beatrici, reagovalo publikum zvláště na šťavnaté repliky guvernéra Leonata vděčným smíchem. Podobně i půvabné slovní souboje Benedicka a Beatrice, pro něž bývá hra především inscenována, nalézají diváckou odezvu teprve ve scéně jejich vypjatého vyznání. Do té doby vše překrývá banální civilismus a slovo je používáno pouze jako doprovodný prostředek k vizuální stránce inscenace. I já se přiznávám, že to do značně přispívá k utlumení divácké pozornosti a postupně se vkrádá pocit zdolovosti a nudy. Obávám se, že z této přiblíženosti při práci s jazykem pramení i neurčitost mizanscén v první části inscenace. Prostorové uspořádání není možno opřít o žádný vnitřní náboj, pokud se rezignuje na dimenzi ostrovtipu a slovních soubojů a setrvá se u ochablé výměny informací. U Shakespeara však není důležité pouze to, co se říká, ale i jak se to říká. Ještě štěstí, že nakonec „konec vše napraví“ a odcházíme s radostným pocitem, že to, co se odehrálo, nebyla jen „slova, slova, slova“.

Jakub Korčák

Luďka Horkého,

režiséra souboru DS Ty-já-tr Hrobese

Proč Shakespeare?

My už jsme Shakespeara hráli – Sen noci svatojánské. Zpočátku tu hru herci neměli rádi, ale dodnes ji nechťejí dernierovat. Měl jsem v hlavě úplně jiné texty z úplně jiné doby, ale bral jsem v úvahu, že tohle je hodně bavilo. A tak jsem přečetl celého Shakespeara a nakonec vybral Mnoho povyku pro nic. Měl jsem u něj navíc pocit, že vím proč a jak bych ho dělal.

Všimla jsem si, že velký důraz dáváte na hudební složku...

Hodně koketujeme s popkulturou, počínaje takovou retrosmyčkou od 50.let po současnost, a s televizní kulturou. Říkali jsme si, že po formální stránce se budeme trochu potkávat se světem telenovel a sitcomů. Protože odmyslím-li poezii Shakespeara a překlad pana Hlinského, které to posouvají na vyšší úroveň, přišly mi některé zápletky a dialogy jako z telenovel. A tak jsem se zamyslel nad tím, co by se z toho dalo vytřískat a v souvislosti s tím jsme také vybírali hudbu.

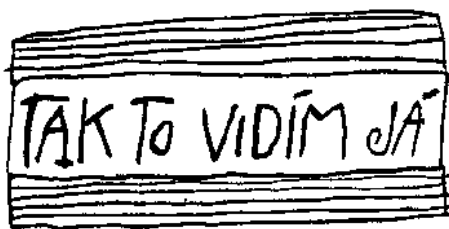
Jak jste přišli na tu živou dekoraci – oživlou sochu?

Úplně na začátku jsem přemýšlel, co vůbec se scénou, protože jsme původně z divadla Radar z Holešovic, a to je malé kukátko 3x4 m, a moc se tam toho nevejde. Pokud hraje na jevišti přes devatenáct herců a někdy se setkají všichni najednou, už se tam nevejde moc dekorací, protože kostýmy plně pojmu prostor. Děláme tam už víc než desátou inscenaci, a tak mi přišlo už banální pověsit do pozadí nějaký hadr. Co tedy udělat, aby to bylo jednoduché, účelné, věcné, vtipné, a nepřekázelo to? Pak mě napadlo, že většina scén se odehrává v salonu, na zahradě paláce nebo v nůbl ložnici a že všude může být socha a ta se může proměňovat. Tak jsme to zkusili.

jas

Medailon

Hrobese vzniklo jako generační soubor v rámci pražského divadla Ty-já-tr před devíti lety, a má na kontě více než desítku inscenací. V současné době má na repertoáru kromě dvou Shakespearových her také Sex noci svatojánské W.Allena a pohádku O překrásné Vasilise. Na listopad připravují členové souboru premiéru hry Martina Crimpa Pokusy o její život. Soubor vede L.Horký společně s K.Černou. Druhou režisérkou je J.Kobesová.

Doma

Doma jsem viděl podruhé. Tehdy i teď to byl jeden z neintimnějších divadelních zážitků, co mě kdy v životě potkaly. Třesou se mi ruce. A ještě dlouho se třást budou.

● ● ● ● ●

David Slížek, seminář KPR, 29 let

Příběh o hledání a návratu ke kořenům. Jediné představení, u kterého jsem kdy měl pocit, že v něm nic nemohlo být jinak než bylo. Absolutně srdcová záležitost.

● ● ● ● ●

Petr Toman, seminář R, 29 let

Jsem nadšená! Nejdřív jsem nemohla mluvit, teď moc myslet. Snad za pár dnů k tomu budu moct říct něco smysluplného - fascinovala mě obrovská koncentrovanost herců - napětí udrželi od začátku až do konce. Nejlepší představení, co jsem kdy na Hronově viděla. Skvělé!

● ● ● ● ●

Jitka Páleníková, seminář J, 22 let

DS JANA HONSY KAROLINKA

MARTIN FRANTIŠÁK: DOMA

Mrtvý chlap sám v hoře zpívá

Po zhlédnutí hry Martina Františáka Doma v podání Divadelního souboru Jana Honsy z Karolinky jsem měla pocit, že jakákoli slova, která hodlám vršit na adresu tohoto představení, budou nutně planá. Že mi zbývá toliko poděkovat, protože jsem byla obdarována Zážitkem, který se přihodí jen velmi vzácně. Nicméně, závazek recenzenta nelze tak snadno obejít, a tak se pokusím rozvést své díky do několika vět.

Už když jsem četla text Františákovy hry, měla jsem silný pocit čehosi autentického, nepředstíraného, prožitého, zakotveného v jazyku nářečí, v jeho drsnosti i obrazivosti, zemitosti i křehkosti. „Trnky pořezané. Branka otevírá. Stodola zas plná sena. Pluh v trávě zaprstený. Ptáci za trámem. Cestička zarostlá. Vánek po ledu strachem popraskaném...”

Měla jsem obavu, jak tohle vše dostat na jeviště, aniž by se do slov, intonací a gest vloudil sentiment či jiný druh falše. Ale herci z Karolinky pod vedením režisérského autora Martina Františáka dokázali, že s textem dokonale splývají, že hrají o sobě, o svých tématech, o svém životě. V jejich představení nezazněla jediná falešná intonace, jediné zrazení. Hraje se tu o definici domova, o smrti, o samotě, o nemožnosti spočinout, o hluboké zakořeněnosti i vytrženosti, sounáležitosti i odcizení, o patriarchálním světě, kde slovo otce má svou váhu a ještě větší váhu čin. Přitom tento obraz domova je nepřikrášlený, je to tvrdá realita valašské vesnice, kde se život točí v kruhu bez přáce,

bez budoucnosti, bez okázale vyjevovaných citů, kde nejen cesty a galoše, ale i vztahy jsou zanešené blátem a rozmíšené pálenkou, co dělá žluté skvrny ve tváři a díry v játrech, kde se nedá žít, ale odkud také nejde odejít.

„Hra je napsána pro náš soubor a všichni vědí, o čem hrají a stojí si za tím, co říkají,“ píše se v programové brožůře. K tomu není co dodat. Snad jen tolik, že každý z herců je naprosto přesný ve své postavě: Josef Králík jako mlčenlivý otec Seninský s vědoucíma očima v ustarané tváři, Jan Václavík jako zarytý Jura upíjející se pozvolna k nevědomí, René Vrchovský jako hluchoněmý Josefek s čistým výrazem dítěte, žijícího svým světem, v němž se ještě lze smát čertům, Miroslav Urubek jako harmonizující Strýc, který nepotřebuje ani slova k vyjádření své lásky k Josefkovi i obavy o ostatní, Marie Chovanečková jako Majka, věčně pojmenovávající věci v jejich drsné podobě, Marie Šustková jako Tetička, již se hodiny promítají do vypitých štamprlíček a půllitrů, Josef Krét jako Farář, jenž si není jist už ani desaterem, a mezi nimi procházející ztracený syn Toncek Martina Metelky. Ale i všichni ostatní, udržující čistý styl této inscenace režiséra a autora textu Martina Františáka, který je i tvůrcem jednoduché funkční scénografie, s níž se zachází s obřadností venkovských funusů, a hudba, která citlivě dotváří emocionální hladinu představení, aniž by dovolila upadnout do sentimentu. Básnické atributy domova ne lyricky šeptané, ale vykřikované téměř vzdorně jako argumenty, které přesto nedokážou zadržet odpadlíka.

Soubor z Karolinky vrátil divadlu jeho naléhavost, působivost a pravdivost. Pro mě je jejich Doma nejen vrcholný zážitek letošního Hronova, ale celé uplynulé divadelní sezóny, ne-li posledních let. „Mrtvý chlap sám v hoře zpívá.“ Děkuju.

Radmila Hrdinová

Potopa

Každá hra v čase svojho vzniku je Zeitstükom, tvrdil B. Brecht. Ale z nich len niektoré prežijú. Tie, ktoré obsahujú archetypálnu situáciu, archetypálne postavy, ktoré majú schopnosť prežiť čas svojho vzniku. Túto schopnosť nepochybne má aj hra M. Františáka Doma, ktorá vznikala aj spoluprácou členov súboru. Spracováva surovú realitu, tu a teraz, ale má obdivuhodnú schopnosť premeniť sa na metaforu, priam na symbol. Nebojím sa označiť text i inscenáciu za symbolistickú, bez ohľadu na to, či je to inklinácia vedomá, alebo to tak vyšlo. Ten neustály dážď, tá potopa nie je (práve tak ako osudy postáv), to blato iba meteorologickou reáliou, živlom, prírodnou pohromou ale obrazom valiacej sa beznádeje, žiaľu a utrpenia. Zotrvanie doma, či odchod z neho nič neriešia. Kocky sú vrhnuté.

Na jednej strane Františákova hra spracováva skutočnosť, na strane druhej prerastá do obrovskej metafory, básnivej metafory, kde rudimentárnosť látky, ktorá vypovedá o existencionalnej situácii aktérov toho, vlastne nevelkého príbehu. Tak ako

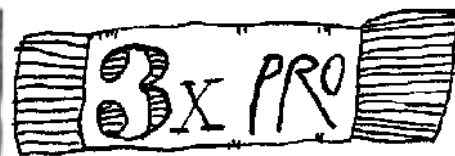
v rovine látky, tak aj v rovine estetickej využíva tenziu medzi realitou a básnivým zovšeobecnením. Celkom organicky v inscenácii súboru z Karolíny funguje rituálnosť ale aj „záznam“ skutočnosti, napriek až tragičnosti aj humor. Vulgarita nie je vulgaritou ale príznakovým faktom postáv a situácie. Chór má svoju významovú funkčnosť a zároveň estetickú hodnotu.

Na malom priestore i v krátkom čase sa tu zrazia veki. Humor tu prehĺbuje tragiku. Súciť sa nezmení ani na chvíľu na sentiment. Balanc na hranici smrti znie apleťvne ale nie didakticky. Kostýmy charakterizujú postavy, scéna a mizanscéna vravia jasnou rečou, nič tu nie je náhodne či iba intuitívne. Kusturicovská hudba dokonca tento de facto tragický príbeh posúva ku groteske, ktorá, samozrejme, nie je ani zábavná, ani veselá ale ani morbidná. Je tu na scéne „kus života ťažkého“.

Nepamätám, kedy som naposledy videl na ochotníckom javisku taký silný herecký súbor. Tu sú len výkony skvelé a dobré. Ak napíšem, že robustné, nemám na mysli iba fyzickú stránku ale najmä vnútorný rozmer kreácii. Ich sošnosť, ale aj presnú psychologickú skratku, ich zreteľnú motiváciu, nevídaný zmysel pre pauzu, rytmus vonkajší i vnútorný. Jednoduchá scéna dovoľuje najmä logickú a zároveň básnickú traktáciu situácii.

Doma M. Františáka (autor, režisér, scénograf) a súbor z Karolíny je zatiaľ vrcholom JH.

Vladimír Štefko

Martina Františáka,

režiséra a autora scénáře

Kde je pro vás doma a zapochyboval jste někdy o svém domově?

Jsem Valach, to je danost. Někdy za studií mě mrzelo, že fyziognomií nejsem elegantní lev salonů, městský člověk. Ale později jsem si to jaksi povýšil. Doma je vlastně uvnitř nás. Jsme závislí na krajině, na prostoru, kde do nás něco silně vjede. Pro mě jsou taková místa nejčastěji na Valašsku, kam se můžu vracet. Valašsko má spoustu odstínů, barviček a zákoutí. V každém údolí jsou lidé uhnětení trochu jinak: jiní jsou Rožnováci, echtovní Valaši jsou kolem Karolíny a Karlovic, měkčí a laskavější žijí kolem Lidečka a „nejšilenější“ jsou tzv. Tarahůni za Vizovicemi.

Ve své hře zobrazujete myslím dost přesně typy lidí z valašské vesnice. Jak vaši hru přijímají místní lidé?

Daleko silněji vnímají groteskní odkazy, i jazykové pochopitelně. Jednotlivé typy přijímají velice spontánně a příjemně, protože vidí své sousedy a někdy sebe sama. Dokonce myslím, že přijímají docela laskavě a sebekriticky i to, co je na postavách ve hře nehezské. Valaši jsou takoví „zabednění“, hned tak k sobě něco nepustí, neprojeví cit. Proto jsem mile překvapený, že je pro ně naše groteskně baladická inscenace jakýmsi emocionálním spouštěčem. To je, myslím, dobře. My Valaši jsme totiž taky patetičtí... (smích) Ale nestydíme se za to!

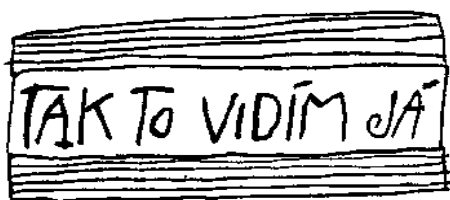
Jste profesionální režisér, proč pracujete s amatéry, co vám mohou nabídnout?

Já to nějak nerozlišuji. Pokud bych měl mluvit o nějaké metodě, je mi blízký způsob, kterým pracoval Radok. U profesionálních herců mám někdy problémy najít přirozenost, „žizň“, to, co chtěl Stanislavský. S karolínským souborem tento problém absolutně nemám, spíš je někdy musím naopak brzdit.

ZuV.

Medailon

Historie divadelnictví v Karlovině sahá až někdy k roku 1905. První světová válka divadelní činnost přerušila a jistou obrodu znamenal rok 1920. Po druhé světové válce začala další etapa divadelnictví v Karlovině. Soubor Jana Honsy se zúčastnil patnáctkrát Národní přehlídky ve Vysokém nad Jizerou, třikrát postoupil do Hronova, dvakrát hostoval v Polsku.

Brna

Na mě příliš monotónní, než abych se skutečně ocitl v Brně. Přesto docela příjemné, ideální délka.

●●
Petr Toman,
seminář R, 29 let

Před lety nasadili latku poměrně vysoko a už ji bohužel nepřeskočili. Podali standardní výkon, ale ničím novým nepřekvapili.

●● a půl bodíku
Jitka Páleníková,
seminář J, 22 let

Do Kolína nás nikdo nedostane! Do Brna jo!

●●●
Jirka Suk a Eva
Ochrymčuková,
seminář H, 56 let

Voiceband mám ráda, a oni to umí perfektně. Ale ten začátek - orchestrální - byl trochu okopírovaný. Prostě taková malá česká variace na STOMP. Dál - zvukové pohrávání si

s brněnskými reáliemi - už bylo původní.:-)

●●●
Jana Soprová,
redaktorka Zpravodaje, 50 let

SOUBOR ÚSTAF BRNO

JAKUB KOSTELNÍK: BRNA

Zvyky zvuků

Brněnský básník a překladatel Jakub Kostelník (1982) věnoval Brnu báseň složenou z krátkých veršů a krásných obrazů, vyznání městu tich i hluků, kolejí a ptáků, mlčení i mžení, jizev a drah, Brnu letního dne i noci. Hudebník Zdeněk Šturma vytvořil pro báseň hudební partituru, kterou se svým souborem - sborem rozehrál s použitím některých divadelních prostředků, zejména na začátku, kdy jednotliví účinkující nastupují. Jakoby městem jdou a na svá místa na jevišti se staví různě kostýmovaní básníci i úředníci, floutci i dámy, pracující i zevlující. Zatímco muži se staví ke svým „ponkům“, u kterých budou po celou dobu pracovat, vytvářející industriální rytmus města, dámy stojí v prostoru bez nástrojů a dirigentem a režisérem hudebního plánu je jim přiděleno pouze vytváření rozmazaného šustění pomocí zmačkaných novin. Zatímco město instrumentálně hlučí „mužskými rukama“ a vokálně zvučí hlasy, z jeho ženské podoby slyšíme pouze vokál. Uprostřed jeviště stojí dvojice „předzpěváků“ v červeno - bílé (Česká? ulice v Brně?), doplňuje obraz jakousi schůzovně oficiální vizáží, která ovšem nemá v textu oporu a je výsledkem spíše nezáměrným.

Verše jsou touto dvojicí po jednotlivých obrazech sdělovány v původní napsané podobě a pak stereotypním opakováním jakoby zbavena obsahu, až zbyde jen zvuk: Brno - Brna, švy šlape švy, vlaky lapají... - na vlně abstrahovaného zvuku se může nést divákova fantazie. Hudební partitura je vystavěna z kontrastu horizontály - koleje, ulice, vlaky, tlačnice - a vertikály: mžení, kolmé vedro, padák. Zatímco hlukovou horizontálu vytváří industriální rytmus barelů, plechů a jiných rámusidel, vertikála je tvořena zejména lidským hlasem. Neporozuměla jsem, proč tam, kde v textu je řeč o „hřimajícím Brně“ se režisér a dirigent odřekne „vrcholového“ zahřmění svých plechů a naopak, proč se nadělá tolik kraválu s tím, že „nádraží pouští venčí lidi“. Vzniká tak podezření, není-li zvukové a hudební řešení básně v podstatě nahodilé. Toto podezření je ovšem zpochybněno závěrem kompozice, kdy „mží ničí slzy a noc mrzne v žilách“ za pomoci mužského i ženského táhlého vokálu na jediném tónu, kdy se obraz města jakoby rozprostře po jednotlivých trasách svých tramvajových linek a postupně ztichne. Sbor, jehož nástup je součástí obrazu, ovšem končí vystoupení jako koncertní těleso civilní úklonou. Inscenace, která se na začátku snaží o řešení nejen jevištní, ale též divadelní, na ně pak v zaujetí zvukovým a rytmickým aranžmá rezignuje a pokračuje už jenom v podobě kostýmovaného koncertu. Inscenace poezie to bezpochyby je, nazvat to divadlem se zdráhám.

Alena Zemančíková

RECENZE

ÚSTA a FUNKCE FUNKCE ÚST Funkce Úst z Brna

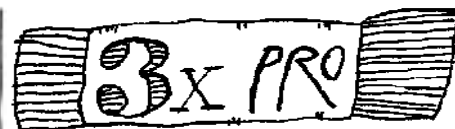
Podívám-li se na název souboru v tomto světle, chybí tam už jen pojem SLOVO. A právě slovo dodal brněnský básník Jakub Kostelník. Tedy: FUNKCE ÚST – SLOVO BRNA!

Básně, ve kterých pulsuje srdce brněnských čtvrtí, ulic a zákoutí; básně autorem výrazně rytmizované, plné

jazykových a významových her. Básně na jevišti hlasově interpretované do jakéhosi pokusu sborové recitace, řekněme voicebandu s doprovodem netradičních hudebních nástrojů. To vše by mohlo být velmi libé, ale nemohu se zbavit dojmu, že přes veškerou snahu nevnímám od interpretů slova básní jako nositele nových významů, ale jen pocitů uměle vyvolávaných.

Soubor ÚSTA/F Brno jsem slyšela již několikrát. Byly doby, kdy stačilo se zaposlouchat do nejružnějších hlasových nuancí, hraní si se slovem, zvuky, a proměny rytmů, v nichž přelévající se hlasy vytvářely pozoruhodnou zvukovou směsku, hudbu ze slov – hlasový koncert. Tehdy interpretace vytvořila novou estetickou hodnotu, kterou jsem v tomto představení postrádala.

Majka KOTISOVÁ

Zdeňka R. Šturmu,

vedoucího a dirigenta
souboru ÚstaF Brno

Jak jste objevili báseň Brna?

Vždycky texty pro náš soubor vybírám já, ale tentokrát za mnou přišel mladý básník a řekl, že napsal kdysi text a že nás viděl a sleduje a že má pocit, že je to text pro nás. A když jsem ten text viděl, tak jsem zjistil, že jeho kvality jsou obrovské a dá se s ním skutečně výborně pracovat zrovna na tom „našem“ voicebandovém poli. Všichni v souboru jsme Brňáci a ten text nám absolutně sedl a absolutně nás bavil.

Kdo je autor a jak text původně vypadal, měnili jste ho nějak?

Jakub Kostelník je překladatel rusista a teatrolog, je mu dvacet tři let, ale v budoucnu nic dalšího nechystáme. Jako dvorního autora ho nemáme. Báseň se jmenuje Brna a má čtyři části. My jsme si rozpracovali první část, kterou jsme tady předvedli.

Jaké části Brna máte rád?

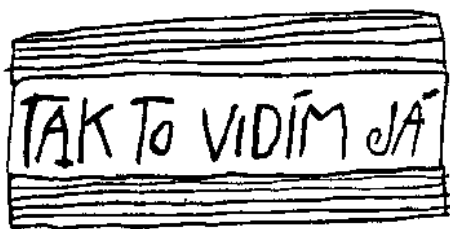
Hlavně spoustu a spoustu zákoutí. Mám ročního psa a objevuju s ním stále nová a nová místa. Kromě nich, a takových těch částí za Brnem, či lesů v Brně, mám rád kýčovitý Petrov v noci a Kraví horu kdykoli.

hul

Medailon

Divadelní spolek ÚstaF Brno vznikl v roce 1997 na Gymnáziu Komín v Brně. Má kolem dvaceti členů a věnuje se divadlu poezie, především voicebandu. Účastnil se mnoha přehlídek, byl i na Jiráskově Hronově, často hostuje i na nedivadelních akcích, vydal vlastní CD voicebandově zpracované české poezie. Brna je jeho poslední dokončená práce, s níž uspěl na letošním Wolkerově Prostějově. V současné době se chystá ve spolupráci s berlínskou skupinou Gom Together zpracovat starožidovskou sbírku Píseň písní.

Pod Tatrou se blýská

Vesele si žijí v tých slovenských horách!

●●●
Petr Toman,
seminář R, 29 let

V divadle miluju ptákoviny. Zvlášť, když nejsou dlouhé. A tahle s kýčovitou výpravou, choreograficky sehranými sexy ovečkami, mužnými Valachy a skvěle okostýmovaným

oči valícím medvědem brtníkem mě teda opravdu vzala!

●●● a půl puntíku
Jana Soprová,
redaktorka Zpravodaje, 50 let

PANTOMIMICKÁ JEDNOTKA ŘEČ PRAHA

ERIK DEMKO A MARTIN ŽELEZNÝ: POD TATROU SE BLÝSKÁ

Sčítání a odčítání

Pantomimická jednotka Řeč se představila nejprve v programu Řečí nadmíru květnatou. Tedy do kontrastu strohá recenze pouze v podstatných a přídavných jménech:

fujara + bača s kloboukem + ohrada + bača s kloboučkem + ovečka + ovečky + ovce favoritka + kázeň a řád večerního dojení + radostný tanec po odevzdání mléka + spokojený život za ohradou + ovce nymfomanky + tajné randění + medvěd dravec na stopě + bačové se stopou v ruce na stopě medvědovi + medvědova skryš ve stopách bačů + ovce na zoufalém úprku + záchrana v náručích diváků + méďa Běďa - piják žinčice + vichřice + přestavba salaše na prázdné jeviště = radost

Otazníky a odčítání:

Více tance - méně polopatistické gestikulace - naivizmus nebo málo řemeslné zručnosti - konec do vytracena nebo finále bez pointy = dojem rychle vyprchal

Na krátkometrážní špíl - krátkometrážní recenze

Václav Martinec

POD TATROU SE BLÝSKÁ

Pantomimická jednotka Řeč Praha s autory i protagonisty v jednom - Erikem Demkem a Martinem Železným - opět nezklamala. Tak jako už po deset let na kolínském pantomimickém festivalu „Otevřeno“, tak i na letošním Hronově diváci netušili na co jdou a po shlédnutí stále netuší na čem byli. Dělají si z nás srandu nebo „ano“? Odpověď je jednoduchá. Ani oni neví, a proto se na ně vždycky těším s otázkou: „S čím zase ti blázni přijdou?“

Minulé roky hráli většinou ve dvojici nebo trojici, ale letos mě potěšil veselý „Bekální sbor P. J. Řečí“, který předvedl, co všechno jde tělem znázornit. Kromě zoologické studie

pohybu zvířat (za čímž jsou jistě roky dřiny) myslím, že svým úchvatným pojetím figur pramenících z lidových tanců by strčili do kapsy většinu folklorních skupin blízkého východu. Nejedna tanečnická skupina LORD OF THE DANCE by jistě zamáčkla slzu studu a dojetí při pohledu na konkrétní pasáž nezkratné choreografie našich „voveček“. Pohybové kreace zlého medvěda dokonce konkurovaly Vavaškovi z Prodané nevěsty. Bača a Bača (tak se prý jmenovali bača a bača) předvedli vyrovnané pocitové herectví a jejich charisma jistě nezanechalo jedině dívčí oko suché. I já vlnul.

Celý projekt obsahoval spoustu nadsázky a „scizováků“, při počítání oveček jsem se dokonce zasmál, scénická hudba byla humorně dosazena.

Představení příjemně uteklo. Mělo optimální délku. Kdyby dotáhli do konce svůj vtipný závěr - Cimrmanovský „vitr z hor“ a už se nevrátili, bylo by to dokonalé.

Byla to milá anekdota, kterou bych pustil na všechny školní besídky.

Proč ne na Hronov.

Michal Hecht

SPRÁVNÁ ADRESA:

WWW.AMATERSKEDIVADLO.CZ

*www.amaterskedivadlo.cz
- to je ta správná adresa
- a taky prostředek proti zapomnění
toho, co všechno se událo v českém
amatérském divadle od jeho počátku
až do nejžhavějšího dneška. Skrývá
se za ní totiž DATABÁZE ČESKÉHO
AMATÉRSKÉHO DIVADLA.*

Už si na ni konečně můžete kliknout, konečně je na internetu, i když ještě nějaký čas ve zkušebním provozu. Tedy: jde spíš o zárodek, jehož jádro tvoří PRAHA A JEJÍ ČÁSTI. Těch částí je ovšem hodně přes stovku a souborů (samostatná báze SOUBORY), které tu hrály a hrají, skoro tisíc set! Je to tedy zatím kousek, ale cvalík.

Všichni máme z těchto událostí obrovskou radost. Když se na stránky i té malé části databáze podíváte, možná se vás stejně jako nás zmocní pocit hrdosti a obdivu ke všem, kteří před vámi hráli divadlo. Budete moci nahlédnout do hesel všech MÍST – obcí v České republice. U mnoha z nich zatím najdete pouze stránku z Místopisu, na níž je zaznamenán základní text o příslušné obci, u jiných je navíc vloženo pár poznámek. Některé z nich jsou určeny ke zpracování, další záznamy už tvoří první, ale nezredigovaný náčrt, jiné základní text bez korektur. Na každém hesle se pracuje v mnoha vrstvách, takže leccos uvidíte ve stavu zrodu.

Zatím je nejméně naplněná báze OSOBNOSTI. Chtěli bychom do ní zařadit informace jak o lidech, kteří zasáhli české ochotnické divadlo jako celek, tak o těch, kteří nejvíc znamenali pro činnost vašeho souboru nebo pro divadlo ve vašem městě či vsi (tak přemýšlejte, sepište a pošlete – nejlépe ovšem e-mailem, protože strojopisy bychom asi nestačili přepisovat). Zkušebním provozem internetové databáze se pro své vklady můžete mj. inspirovat podobou hotových hesel v jednotlivých bázích, ale i ověřit možnosti jejich vzájemných vazeb. U všech pochopitelně přivítáme FOTOGRAFIE a bibliografické údaje o zdrojích, odkud jste své údaje čerpali. Tyto odkazy (třeba i na kroniky, archivy, nebo ústní informace určité osoby) jsou pro budoucí badatele nedocenitelné.

Vytváříme mj. i bázi PŘEHLÍDKY, v tuto chvíli v ní najdete asi tři sta hesel – ale to je opět jen malý zlomek, když si uvědomíte, že Jiráskův Hronov a jeho jednotlivé ročníky dají dohromady 75 záznamů (letošní ročník pochopitelně ještě vložen není). V databázi ovšem chceme zaznamenávat nejen jevy historické, ale všechny nové soubory dospělých i dětí a všech podob divadla. Měla by být stále doplňována a rozšiřována.

Jak budeme pokračovat? Dali jsme se stejnou cestou jako při zpracovávání již vydané publikace Místopis českého amatérského divadla – pokračujeme v rozšiřování databáze abecedně podle názvů obcí – měst, vsí a místních částí.

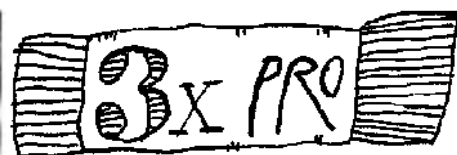
Pochopitelně u všech částí databáze máme jen ty údaje, které se nám – za pomoci mnoha spolupracovníků – podařilo dohledat. A protože jsme při tvorbě hesel vycházeli často z více a nadto různorodých pramenů, které si občas protirečily nebo byly poněkud nejasné, mohou být v heslech nepřesnosti i chyby. Přivítáme každé upozornění, každé zpřesnění, každý doplněk. A zvlášť se těšíme na informace o soudobém dění, o nových souborech a inscenacích. Budeme rádi, když databázi vezmete ne za naši, ale za svou, vždyť má být svědectvím o tom, jakou stopu jste v českém divadle zanechali vy a vaši známí, váš soubor a spolky, které mu předcházely. Staňte se spolutvůrci tohoto unikátního díla.

Své informace posílejte na adresu: **e-mail: divadlo.baze@nipos-mk.cz**

Nebo své texty, informace či připomínky pište přímo do vyhrazené vzkazové rubriky pod každým heslem v Databázi a kliknutím nám zprávu odešlete.

Pokud budete mít zájem, můžete si osnovy a pokyny pro jednotlivé báze stáhnout z internetových stránek NIPOS (<http://www.nipos-mk.cz/clanek.asp?ID=337>).

Vítězslava Šrámková, NIPOS-ARTAMA

Erika Demka,

člena pantomimické
jednotky Řeč

Viděla jsem vaše představení v Kolíně na festivalu pantomimy a pohybového divadla OTEVŘENO a přišlo mi, že jste měli mnohem víc oveček, kam se vám poděly a odkud se vůbec vzaly?

Ovce se nám zaběhly. S ovečkami je problém, protože jsou prázdniny a holky jsou to mladý... jsou z taneční skupiny P.S.GARDES a mají taneční průpravu, proto jsme si je vybrali. Poznali jsme se právě v Kolíně na festivalu, kde holky měly své vlastní představení. Když jsme potřebovali splášt ovce, požádali jsme je o spolupráci a holky nám vyhověly. Měli jsme jich víc, protože nebyly prázdniny, teď jich máme málo..., protože ovce se prostě o prázdninách zatoulají.

Jak se vůbec zrodilo představeníčko Pod Tatrou se blýská?

Ježdíme na OTEVŘENO už deset let a pokaždé se s Martinem Železným snažíme vymyslet nějakou legraci, lidé si tam na srandičky od nás zvykli, ale loni jsme přijeli s vážnou věcí (Amen@indi.com) a to se moc nelíbilo... Tak jsme se naštváli, napadlo nás téma Slovensko a vytvořili jsme takovouhle etudku a byli jsme s ní vysláni až sem na Jiráskův Hronov.

A když zrovna nehrajete slovenského baču, děláte co?

Pantomimu. Hrají různě po divadlech. Máme akce pro děti i pro dospělé. Vlastně jsem mim na volné noze. Buď dělám sám anebo ve více lidech, podle akcí a potřeby.

Len

Medailon

Pantomimická jednotka Řeč je hmota tvořená konstantním shlukem dvou mimických buněk. Je to pevné skupenství do komických postav, vytvářející již po 10let na kolínském OTEVŘENO to, čemu se říká „sex s múzou“. Pantomimickou jednotku takováto práce baví a dělá ji ráda. Jednotka mění své názvy, objevuje se Řeč, Křeč, Smeč atd.

■ jsem na Hronově poprvé, a tak jsem si říkal odkud začít? Od Áčka, vezmu to pěkně podle abecedy. Pro mě je to asi nejdůležitější tím, že já divadlo hraju tak nějak po intuici a tady si spoustu věcí uvědomím - ty souvislosti, proč a jak, a promyslím si to. My se s naším divadýlkem dostáváme občas na přehlídku na té nejnižší úrovni, a tady mám najednou možnost vidět divadla jiné kvality. Jsem nadšenej.

■ já jsem hrál v divadle, ale asi před rokem jsem tam skončil, protože mi to přišlo takový divný. Nikdo mi neřek, jak to mám hrát. Když jsem se zeptal, tak jsem dostal odpověď: „Jó, je to dobrý.“ Vedla to taková holka, která dobře psala texty, ale my jsme jí to kazili, protože jsme to neuměli zahrát, a ona to jako režisérka nedokázala zvládnout. A tady najednou poznávám, jak to funguje. Pan režisér nám dokáže tyhle základní věci srozumitelně říct.

■ moje představy to splnilo. Je tu legrace, dozvíme se zajímavé věci. Občas se teda zaseknem na jedné situaci až moc dlouho a je to potom trochu nuda, ale jinak je to v pohodě.

■ byl jsem původně zklamaný, protože jsem se hlásil na neverbální komunikaci, a byla mi nabídnuta náhradní alternativa. Ale řekl jsem si, že chci na Hronov jet a vidět představení, takže jsem tu Abecedu nakonec vzal, že uvidím, co to bude. Musím říct, že jsem velmi mile překvapený, že mě to docela hodně obohacuje a posouvá dál, třeba ve věcech, které jsem znal, ale teď na ně koukám z úplně jiné perspektivy. Je tu spousta hezkých věcí, historek ze života, takže jsem spokojenej, fakt že jo!

■ určité se mi tu líbí moc, jsou tady úžasný lidi, dozvím se toho spousta o různých věcech i o sobě. Navíc jsem ráda, že tu uvidím spoustu představení a je dobrý, že o těch představeních mluvíme, že člověk slyší i jiné názory a může porovnávat.

■ já jsem se napřed hodně těšila a říkala si, že si doplním takovou základní teoretickou průpravu. No a asi týden předtím, než jsem sem jela, mě popadla depka, že jsem se měla přihlásit na něco jiného. Ale ta první hodina mě úplně nadchla takovým způsobem, že jsem hrozně ráda, že jsem tady a myslím, že to pro mě bude hodně prospěšný. Je super pracovat pod vedením našeho lektora, kterého si strašně vážím, protože vždycky dokáže lidi motivovat, vytáhnout z nich něco a donutit je, aby splňovali jeho představu.

DIVADLO, JÓ, TO JE VĚDA, POMŮŽE TI ABECEDA!

Jedete-li poprvé na Jiráskův Hronov, nejvhodnějším seminářem pro vás je jistě ABECEDA. Pan režisér prof. František Laurin je jednou z osobností, bez kterých je JH nemyslitelný (před pár dny vzpomínal režisér Vlado Benko na to, jak jezdil v 70. letech na Hronov a jeho lektorem v Klubu mladých divadelníků nebyl nikdo jiný než profesor Laurin!). Jak je to s tou abecedou divadla, zašla jsem si ověřit do semináře A.

Na tabuli nápis:

“Divadlo je hra - každý stojí pod vlivem každého. Nejistota jednoho herce působí na všechny, jeho klid pomáhá všem, síla jeho projevu strhne s sebou všechny!”

F.Dürrenmatt

Tihle seminaristi jsou oproti zdejším „mazákům“ přece jen o poznání nesmělejší. Osahávají si totiž většinou divadlo poprvé. Ale funguje tady to kouzlo objevování dosud nepoznaného, otevírající se svět divadelních možností. Vstupuji doprostřed zadání. Dvojice si připravily neutrální dialogy: Setkání kluka a holky - takové to rozpačité plácání alá „Jak se máš? Co děláš?“ A pak nastává kouzlení se situací (protože právě SITUACE je dnešním tématem), lektor navádí frekventanty různými směry:

- Je možné tato drobná témata převést do různých žánrů - od frašky přes reklamu až po psychologické drama.

- Uvědomte si, kde se odehrává, v jakém prostředí, v jakých kulisách. Staňte se na chvíli režiséry, a navedte herce, kudy přijít na jeviště, v jakém prostoru se pohybovat. Staňte se scénografy a vymyslete jim prostředí, ve kterém se budou pohybovat.

- Je třeba si scénku rozfázovat do jednotlivých sekvencí, nechat jim čas na proces rozhodování.

- Důležité jsou pauzy, jsou obsaženy v celém procesu, když tam budou, situace bude bohatá, když ne, stane se jednoduchou, přímočarou až nezajímavou.

A najednou se ten původně banální dialog stává příběhem. A pak - přidá se hudba, jednou pomalá ploužáková, jindy hand core s důrazným a rychlým rytmem. Situace se najednou stává dramatem. Dialog se dostává do kontrastu s muzikou.

Vyzkoušet si tahle kouzla může každý. A máme tady další, zdánlivě nesmyslný dialog dívek na lavičce:

„Máš to?!“

„A co?“

A CO TAKHLE AČKO

„No, tamto!“

„Co tamto?“

„Včera jsme o tom mluvily...“

„Jó... nemám“

Nevěřili byste, kolik příběhů nabízí - od rozhovoru dealerky s feťačkou až po eroticky laděné dívčí tajemství... „Zkuste to říci humorně, pohodově, hravě. Vidíte, pomocí nálady, formy, můžeme dostat nápad na novou interpretaci.“

Další úkol už souvisí s konkrétními texty - je to výběr od Hamletovy řeči hercům přes Goldoniho Sluhu dvou pánů a Gogolovu Agátu z Ženitby až po texty moderní americké autorky. Před účastníky kursu je ještě pár dní práce. Zatím mají zadání: Nehrajte postavu - jste to vy! A úkol pro příští den - návštěva půvabného místa, zrušeného hronovského hřbitova pro načerpání inspirace. V příštích dnech je čeká například práce s imaginárním partnerem, milostné dialogy, diskuze o proměně okolností, prostředí a cíle v daných situacích. Až odtud pojedou, budou už znát alespoň pár písmenek abecedy divadla. A netuší, že jestli se do divadla opravdu zamilují, k tomu poslednímu písmenu se budou probojovávat celý život...

Jana Soprová

PROFESOR FRANTIŠEK LAURIN O SEMINÁŘI A SEMINARISTECH

Protože jsou to základy divadla, je kurs koncipovaný tak, že ode všeho se seminaristům musí dostat trošku. Není samozřejmě čas na nějakou práci, která by mohla jít důsledně odněkud někam jako budování nějakého představení, nebo pokus o nějaké velké dramatické situace. Vycházím z toho, že by se měli něco stručně dozvědět o vývoji divadla, o tom, jaké prvky vytvářejí divadelní představení, jaká je pracovní náplň jednotlivých lidí v divadle, to znamená, co dělá režisér, scénograf, dramaturg, jak postupuje autor, jaká je organizace divadla, potom je celá řada cvičení na hereckou techniku vnitřní a vnější, aby si uvědomili, v čem je podstata herecké práce. Kromě toho děláme drobná cvičení na dikci, artikulaci, dýchání, emocionální paměť. Zároveň bych jim chtěl ukázat nějaké kazety, to znamená několik hereckých osobností v takových stručných monografiích. A ještě snad se budeme časem věnovat překladům - mám připravený úvodní monolog Shakespeara

Richarda III. v sedmi různých překladech, aby pocítili rozdíl ve výrazu od překladu Douchy až k například k Hodkovi. Je to tedy takový široce koncipovaný kurs, ale oni jsou velmi při věci a baví je v tom si hrát.

Pro ně je to mimořádná zkušenost, možnost vyzkoušet si spoustu věcí na vlastním těle. Řada z nich sem přijela proto, aby viděli představení a popovídali si o nich a neměli představu o tom, že tady budou také dělat něco prakticky. Taky chtějí poznat nové lidi, přátele. Někdo je spontánnější, někomu to déle trvá, ale myslím si, že se s takovou zkušeností potkávají v životě poprvé.

Z některých cvičení mám pocit, že někdy vnější suverenita, která působí na první pohled, je určitá obrana proti světu. Potkávám se tu zatím s lidmi neobyčejně citlivými, až zranitelnými. Možná prostřednictvím divadla, možná i tím, že poznávají nové lidi a jsou na čas vytrženi z rodinných souvislostí, se jim podaří získat něco nového.

Jana Soprová

Ohlasy seminaristů

■ Vzhledem k tomu, že je to pokračující seminář, a že se nás procentuálně sešla valná většina z loňska, tak se vesměs všichni známe a máme se rádi. Co se týče nových členů, tak k nám charakterově a uvažováním poměrně zapadli. Seminář navazuje na loňský rok, což je pro mě dobré. Mohli jsme si sami zvolit styl práce, vybrali jsme hlavně dramatizaci. Děláme tedy to, co chceme, a to je to nejlepší!

Honzík, 23 let

■ Jsem nováček, ale myslím, že rozdíl mezi „novými a starými“ není vůbec poznat, protože jsme všichni pěkně zapadli. Seminář je hodně o volbě a máme možnost mluvit o tom, který text bychom si rádi vybrali. Dělali jsme dramatizaci a vybíralo se z několika textů. Je to hodně o kultivované diskusi, o snaze porozumět si - najít společnou cestu. Je to také o hledání, které může probíhat pomocí rozporů. Tímto způsobem se učíme stále něco nového.

Tereзка, 25 let

■ Jsem taky nováček a první den mi trochu přišlo, že jsou rozdíly mezi tím, kdo je tady nový a kdo ne, ale setřelo se to. Ze začátku mi přišel seminář trochu statický, ale změnilo se to. Teď už se dělají různé hry, člověk se rozhybe, rozvíčí a pak se může v klidu bavit. To jsou jediné výtky, které jsem měl, ale už nemám. Funguje komunikace, každý se může vyjádřit. Myslím, že pro všechny bude seminář přínosem.

Lukáš, 23 let

■ Seminář mi přijde dost dobrý a kvalitní. Vyzkoušeli jsme si od všeho něco. Akorát mám pocit, že občas se moc mluví a málo pracuje. Dnešní diskuse vedou k nějakému cíli, to ano, ale např. včera mi přišlo, že dlouhá debata byla o ničem. Ale to, co se dělá, je ohromně přínosné a baví mě to.

Rézi, 19 let

■ Jsem tu úplně poprvé a jsem moc nadšený. Pro mě je to veliký přínos. Jsem amatérský herec a chci zabrousit do režie a dramaturgie. Tady je pro mě studnice inspirace, spousty nápadů a praktických a užitečných rad ze strany lektorů. Moc se mi tady líbí. Přijde mi, že tento seminář má asi nejširší záběr, protože obsahuje režii, dramaturgii i herectví. Vše je provázané a díky tomu získávám určitý nadhled.

Martin, 35 let

OD SLOVA K JEVIŠTNÍMU TVARU S MGR. MARIÍ KOTIZOVOU A MGR. VLADIMÍREM ZAJÍCEM

Náš seminář navazuje na loňský, kde se náhodně sešli lidé, kteří měli hodně podobné představy o tom, co by od semináře chtěli. I přesto, že se někteří přihlásili na režii, jiní na dramaturgii a další na herectví, seznámili se a sjednotili. Začalo jim být jedno, na čem pracují, protože toužili zúčastnit se všeho: dramaturgie, režie i herectví. Skamarádili se natolik, že spolu chtěli pracovat celý další rok. Z toho vznikla Ženitba, scházeli jsme se po celé České republice a pokračovali v práci, kterou jsme tady začali... Seminaristům klademe na srdce, že každá hra má mnoho výkladů a koncepcí. Lidé se rozdělí do skupin a vymyslí si odlišné výklady, které nabídnou ke zpracování. A právě takhle se zrodilo i představení, které si skupina DRH zvolila a také zahrála na Jiráskově Hronově.

Navazujeme tedy volně na loňský rok, který byl věnován výkladu divadelní hry a částečnému uvedení na jeviště. Letos jsme nechtěli dělat to samé, rozhodli jsme se pro ukázkou dramatizace pevného textu, zkoušku vyškrtání hry plus realizaci a ukázkou toho, jak společně dohromady vytvořit pohádku (nebo jakýkoliv jiný text, který všichni znají) způsobem brainstormingu.

Seminaristé už provedli koncepci jedné situace z celé hry Julia Zeyera Stará historie, kterou si měli přečíst a vyložit sami. „Nováčkové“, kteří nastoupili do rozjetého vlaku, se tomu přizpůsobili bez problémů... Náš zájem byl, abychom právě pokročilí a začátečníky sloučili dohromady. Pro pozorovatele zvenčí teď není znát rozdíl mezi starou a novou skupinou. Seminaristé mezi sebou samozřejmě pociťují, že „veteráni“ jsou si blíže celoroční prací, ale snažíme se o propojení a zdá se, že se daří. Včera při práci už nebyl znát rozdíl dispozic. Používali jsme stejné hry jako loni - hry „jak na to“. Při nich se jednoduše projeví, jak záleží na motivech postav, které se na jevišti objevují. Čeká nás zrealizování ukázek podle vlastní koncepce seminaristů, které si navzájem předvedou. Ostatní musí říct, co viděli, aby se dostavila zpětná vazba pro tvůrce: „chtěli jsme tohle, ale k divákům se dostavilo ono...“ A zároveň jako učební proces, kde hraje obrovskou roli ptát se proč a nač a odpovídat si.

Nyní jsme u vyškrtání a realizace divadelní hry. Měli jsme nějaké návrhy na předlohu, seminaristé také. Dohromady jsme se ujednotili na části Pastýřky putující k dubnu a ta nás teprve čeká...

ACO TAK HLE ERKO

ZEYEROVA VOLEBNÍ HODINKA

Vždy jedno sousoší spolu si sousoší... Přišla jsem na konec „rozvičky“, která spočívala ve hře na sochy. Dva seminaristé, tedy dvě sochy, nastolí svým chováním o jakou situaci jde a ztuhnou. Postupně se k nim přidávají další a další osoby, které svou replikou posouvají děj nebo také ne. A o to právě jde - uvědomit si na krátkých etudách, jak důležité jsou postavy, které vstupují do děje, a jak je důležitý obsah jejich sdělení. Díky dopolední jednoduché rozvíčce vznikaly zajímavé situace (např. „bordel v bordelu“ nebo žralok na pláži). Navazující hodina byla věnována obhajobě vlastních koncepcí... Daný je text Stará historie od Julia Zeyera, který se zamiloval do komedie dell'arte, a napsal její klasickou českou verzi. Seminář R se zabývá jen dvěma vstupy a to soubojem a vězením. „Starý lichvář Pandolfo odkoupí směnky od krásné Lavinie a ta si ho musí vzít, ale nechce. Tak se na starého Pandolfa

vymyslí podraz a on najednou sedí ve vězení a myslí si, že spáchal vraždu. Z vězení slyší výpovědi na mučidlech (kde ve skutečnosti probíhá bujná zábava) a také Lavinii, jak říká, že půjde do kláštera, když ho pustí... Lstí se tedy zařídí, že Pandolfo se Lavinie vzdá a ona si může vzít vysněného Lionata“. Dovoleno je uchopit tento text jakýmkoliv způsobem, protože umožňuje posuny, aniž by utrpěl autor. Role jsou tedy rozděleny - existují dvojice, vždy jeden režisér a jeden dramaturg. Spolu pak obhájí svůj postoj, námět a právě posun. Z jedenácti odlišných verzí, kde se objevilo několik různých žánrů (např. fraška, groteska, divadlo na divadle, absurdní žánr, rakvičkárna), se nakonec formou dramatických voleb získali tři, na kterých budou seminaristé dále pracovat. A třeba se za rok na JH setkáme s Laviníí, která pronikne do vysoké politiky nebo s loutkovým Pandolfem. Necháme se překvapit...

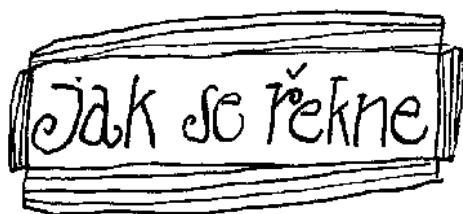
pokračování ze strany 3

Mně by vůbec nevadilo, že na valašském dvorečku vznikla taková intelektuální slátanina, dokonce je mi v mnohém i sympatickou - mám pro folklór slabost -, ale fascinuje mě, že sklídí tak silný a jednoznačný ohlas. A že je nutné ho proklamativním vstáním deklarovat.

Nechápu a jsem zděšen. Toto je vize současného divadla? Toto je aktuální téma a pohled na to, kde a jak hledat kořeny naší identity? Nebo jde o sociální tematiku jako v obdobně prostoduchém a modelovém novém českém filmu Sluneční stát?

Čím dál tím hůř. Navíc se obávám, že si dnes na PC budete všichni lebedit. Kéž by se tam objevil někdo, kdo by byl proti všem. (Pane Korčáku, věřím ve vás. V úterý jste byl tak rázný.) Bylo by to ozdravné a osvobozující.

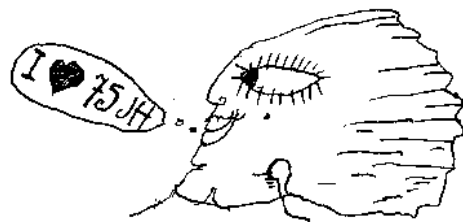
Vladimír Hulec

SLOVNÍČEK

valašsko – český

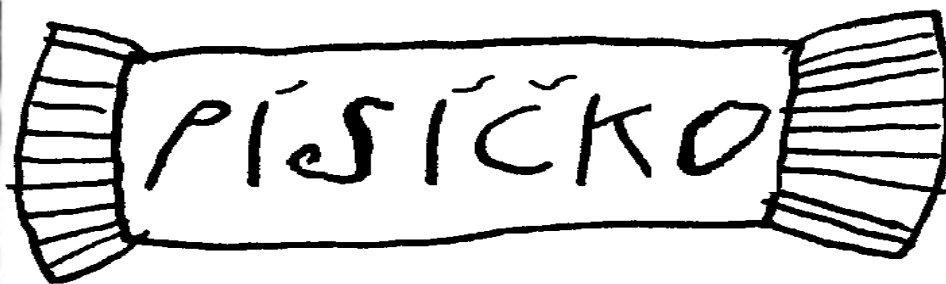
pleštit - dostat pořádnou facku, po níž člověk spadne na zem
lištit - praštit
zemák - brambor
hora - les
ďůra - jeskyně
hůra - půda
roba - povětrná žena
ty sviňo! - drasná nadávka (zvláště, řekne-li se s patřičnou energií)
kalíšek - štamprle
tekutý satan - kořalka

Svátek má...

Dostala jsem po ránu
od Zuzany hned ránu
že ji budím v půl osmé
to už znovu neusne
no tak vstávej Zuzano
vždyť je dneska tvé ráno

Jasanka Kajmanová

ROZHLAS V DIVADLE, HERECKÁ INTERPRETACE KLASICKÉHO TEXTU

Téma první části střední debaty bylo pojmenováno **Rozhlas v divadle**. Jak vyplynulo už z úvodních slov doc. Jána Zavarského, titul není pouhou vnější charakteristikou představení **Košičan 3**. Vystihuje totiž především zjevný paradox, kterého se pražský soubor **Vosto5** dopustil, když přinesl na divadelní scénu rozhlasové vysílání. V jakési dokonalé jednotě místa a času a s neobyčejně důsledným převedením rozhlasové konvence na scénu se odehrává poklidná zábava, při níž si oba aktéři počínají právě tak, jako rozhlasoví moderátoři v nočních hodinách, když vědí, že je nikdo neposlouchá. Těžko lze tuto záležitost nazvat divadlem, sledujeme spíš dva šikovné baviče, kteří zkoušejí trpělivost publika. Mgr. Pavel Purkrábek oceňuje výtvarnou složku, uvažuje ale, nakolik aktéry zrazuje prostor sálu Josefa Čapka Dr.h.c. (titul dle redakčních instrukcí doplnil -jah-), který staví bariéru mezi ně a diváky. Podle prof. Jana Císaře tvůrci zajímavě propojili dvě linie – prostřednictvím bezduchého rozhlasového „plkání“ podávají obraz dvou nešťastníků, provincionálních herců, kteří nemají talent, ale zato vášeň pro divadlo. Svou hrou v pevných rolích se ale připravili o možnost bezprostřední komunikace s divákem, která byla vždy pro soubor tak typická. Zatímco volnou strukturou a civilní hrou s množstvím odboček docházelo v dřívějších představeních k „rozmývání hranic divadla“, u Košičanu se tyto hranice zbytečně zostřují. Představení bylo v řadě aspektů působné, celkově ale působilo rozpačité. Podle prof. Vladimíra Štefka si tvůrci podrážejí nohy zbytečnou ambicí vytvořit opravdovou iluzi nočního studia a připravují se tak o potřebný odstup. Moderátoru Václavu Špiritovi připomíná Košičan některé marné pokusy o převedení rozhlasových her na divadelní jeviště. Při představení je pak možné leckdy zavřít oči a nic se tím nezmění. Hráčům chyběla energie a nebylo jim dobře rozumět. Mirce Císařové scházel důležitý rozměr předchozích inscenací souboru, při jejichž představeních měla pocit, že je svědkem něčeho, co před našima očima právě vzniká.

Další debata byla věnována vybraným aspektům inscenace **Gazdina roba Kroužku divadelních ochotníků Hvozdná**. Za hlavní téma byla zvolena **Herecká interpretace klasického textu**. Právě herectví bylo podle Mgr. Jakuba Korčáka působivou složkou představení. U některých postav je patrná snaha o realistické „psychologické herectví“, tedy to, k němuž herci docházejí na základě prožitku. Právě citová složka je v inscenaci zdůrazněná, v obrazech, v nichž figuruje Evina Katuška či kolíbka, se blíží až citovému vydírání. Nejsilnější je toto herectví v momentech silného citového prožitku, zejména u Evy. Na úskalí ale naráží soubor často tam, kde do hry vstupuje výrazný prvek dramatický. V takovém případě už nestačí vcítit se do postavy a prožívat, ale je třeba za postavu jednat, pod tlakem toho, co

na ni zvnějšku působí. Tam, kde herci neprožívají v souvztáhnosti se situací, působí některé momenty nechtěně i komicky, např. když Samko ve vzájemné konfrontaci hází na Evu hůl, nebo když tetka vyrazí za odcházejícím rozčleněným Samkem po jeho odhalení Eviny schůzky s Mánkem. Jiný problém nastává tam, kde se dramatická situace dohání vnějškovým gestem, např. tam, kde zdrcený Samko padne na stůl. Ukázkou tzv. „charakterního herectví“ byla postava Mešjanovky. Tvůrci zde vybírají pouze ty rysy jejího charakteru, na něž chtějí poukázat. Obecně je ovšem podle J. Korčáka dobré mít na paměti, že postava začíná být opravdu živoucí tehdy, když v ní najdeme nějaký protiklad. U některých epizodních rolí jsme se setkali i s „neherectvím“. Například postavy barona a baronky postrádají charakterizaci a nevstupují emocionálně do role.

Prof. Císař zobecňuje předchozí úvahy a konstatuje, že ve svých proměnách ztratilo české divadlo právě v herectví jednu ze svých základních opor. Vesnický realismus se ale přes nejrůznější divadelní pojetí bez skutečného herectví neobejde. V představení hvozdenských oceňuje prof. Císař zejména „antifeministický“ výklad, podle něž Eva není jen oběť, ale je rasantní, chvřílejší i protivná.

Jako „respektuhodnou“ označuje inscenaci Vít Závodský, spatřuje v ní určitý názor a vnitřní řád, vzhledem k eliminaci některých náboženských či sociálních kontextů ji označuje jako individuální drama lyrizované prostřednictvím folklorních prvků. Odvahu vzdát se některých motivů a škrtnutí v textu oceňuje také prof. Štefko, upozorňuje ale na to, že při převodu folklorních prvků do znakového systému divadla by bylo třeba více počítat s daným scénickým prostorem. Pavel Purkrábek oceňuje úsporné a čistě řešené kostýmy. Chválí také vertikální členění scény, narozdíl od funkčních základních scénických prvků ale zpochybňuje funkci vymezujících stěn a hlavně abstraktního kruhu v pozadí.

Doc. Ján Zavorský se v závěru diskuse ke svému úžasu dovídá, že použitý kruh je na bílo natřený turecký gong z jeho scénografie k inscenaci Baron Prášil, kterou v Městském divadle Zlín v roce 2002 režírovala Karla Štaubertová-Sturm (v PC taktéž přítomná).

-jah-

Další knižní tituly do vaší knihovny

Ve Zpravodaji č. 4 jsme poprvé upozorňovali na knižní tituly, které můžete denně zakoupit ve stánku ARTAMA umístěném v nedostavěné nové části budovy Jiráskova divadla, vlevo od vchodu do foyeru Čapkova sálu. Jelikož jsme si s Komenským vědomi, že opakování je matka moudrosti, opakujeme a připomínáme – v tomto knižním stánku máte jedinečnou možnost zakoupit kvalitní teatrologickou a divadelní literaturu za velmi výhodné ceny.

Z nabízených titulů vybíráme:

Jan Císař, František Štěpánek: Základy činoherní režie

Publikace, určená režisérům amatérských divadelních souborů, je jednou z mála knížeček, které se věnují základům režijní práce

systémově z hlediska potřeb amatérského divadla.

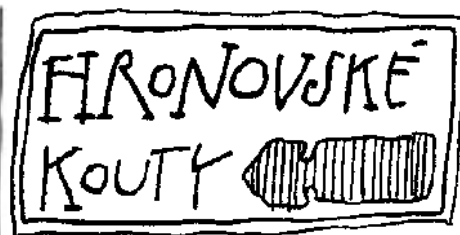
PhDr. Ivana Veltrubská: Divadlo očima dětí

Publikace je souhrnem poznatků a zkušeností z práce se skupinami dětí, reflektujících divadelní představení. Je záznamem efektu osmiletého bádání v oblasti komunikace mezi jevištěm a hledištěm a v otázkách vnímání divadelního představení dětským publikem.

Jarmila Černíková-Drobná:

Padesát příběhů a dva navíc pro zábavu i poučení Katalog her českých autorů - činohra, II. - III. díl

Třídílná dramaturgická příručka - katalog, který je zároveň základním slovníkem českých dramatiků a svým způsobem průvodcem historií české dramatické tvorby v oblasti hereckého (činoherního) divadla. Jedná se o práci bez nadsázky vzácnou, neboť žádná taková u nás nebyla vytvořena. Její podstatnou předností je, že byla napsána s cílem poskytnout potencionálním uživatelům výběr kvalitních autorů a kvalitních divadelních her.

*Které místo je pro vás v Hronově
nejpříjemnější a tvoří neodmyslitelnou součást vašeho JH?*

Momentálně si nemůžu vzpomenout, protože je mi všude zima a mám jenom letní oblečení. V hospodách je teplo, takže tento rok vedou v mém žebříčku.

**Václav Špirit, sociální pedagog,
režisér divadelního souboru
Gut & Edel, umělecký ředitel
mezinárodního divadelního
festivalu v Lörrachu, moderátor PC**

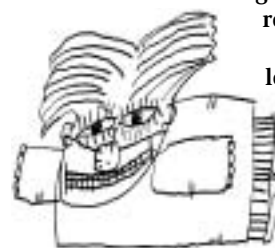
Dlouho to býval Horor, ale poslední dobou jsou to spíš místa odlehlejší. Pokud mám zůstat u hospod, tak se to postupně změnilo na Triton. Když jsme sem jezdili před lety se soubory, bývala nejoblíbenější hospoda Prajsko. Tam jsme se mohli dozvědět, jak jsme dopadli s inscenací. Byly tam velikánské kulečnickové stoly, které se v noci přikryly a pilo se tam pivo a hrálo se na kytary. Kolem půl dvanácté někdo zařval: „Tak a konec hraní a jdeme si povídat o divadle!“ Bývalo tam hodně lidí, třeba i sto. Tenkrát se na Hronově hrálo většinou jedno představení za den a potom se velmi živě bez jakékoli organizace hovořilo o divadle bez skrupulí. Bylo to za bolševika a tahle hospoda byla taková příjemná oáza. Částečně se toto přeneslo do Tritonu, tam se také povídá o představeních, i když ne s takovou intenzitou.

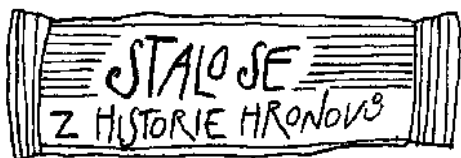

**Mgr. Milan Schejbal,
dramaturg a režisér,
umělecký šéf divadla ABC,
pedagog DAMU Praha,
lektor semináře KPR**

Jako pověstný workoholik mám jediné oblíbené místo a to zkušebnu. Jednou z těch zkušeben je taky krásný prostor vedle vyprázdněného bazénu, kam jsme již loni chodili pozdravovat slunce. Bohužel letos se nám podařilo slunce pozdravit jen jednou, protože jinak bylo nepřetržitě schováno za mraky a nebylo co zdravít. Doufám, že v sobotu se tam vypravíme celý ansámbl už v sedm hodin ráno.

**Doc. Mgr. Václav Martinec,
režisér, choreograf,
pedagog herectví,
lektor semináře VZ**

Ohlédnutí sedmé – před 15 lety

To už byl Hronov svobodný, s řadou lektorů ze zahraničí, konec byl porotám, udílení cen a vzruch přinášely netradiční soubory jako bohumínské Bílé divadlo, Divadlo AHA! z Lysé nad Labem, Dividýlko ze Slaného nebo pražské Léblovo Jelo, které uvedlo hru Milana Uhdeho Výběrčí. Začínala cesta mezioborové přehlídky všech druhů amatérského divadla.

Petr Lébl v inscenaci Had, 1987

TAKOVÁ JEDNA VELKÁ RODINA

Divadelník může na jevišti udělat cokoli - i to, co se v životě nikdy nestane. V tom vidí kouzlo divadla ředitelka Kulturního a informačního střediska Hronov Marcela Kollertová. Je rodákem z nedalekého Červeného Kostelce a právě tam od patnácti let hraje - a v posledních letech především režíruje - amatérské divadlo. Už druhým rokem se stará o to, aby přehlídka Jiráskův Hronov byla pro všechny návštěvníky příjemným desetidenním zážitkem.

Režisér i ředitel musí umět lidi zorganizovat a nadchnout pro společné dílo. Můžete využít své režisérské zkušenosti ve funkci ředitelky?

Jiráskův Hronov je především o lidech, na jeho přípravě se podílí spousta organizátorů, techniků a dalších pracovníků, bez kterých by to nešlo. Já jim za jejich práci moc děkuji, protože každý je na svém místě a snaží se plnit požadavky, které lidé mají. Někdy je to těžké, ale děláme všechno proto, aby věci fungovaly jak mají. Pokud něco nevychází, hledáme cesty, jak to napravit. Zatím se řešení vždycky našlo. Režisérské zkušenosti bych s Jiráskovým Hronovem určitě nespojovala, protože jeho organizování rozhodně není o iluzích.

Máte v současnosti na režírování v divadle čas?

Za tu dobu, co jsem ve funkci ředitelky KIS, jsem nerežirovala. Na režírování musím mít čas, protože když už něco dělám, chci to dělat pořádně. Kdyby to měla být odfláknutá práce, tak do toho raději nepůjdu. Aby mi divadlo nechybělo, občas si u nás v Kostelci v něčem zahraju.

Svět divadla vnímáte minimálně od svých 15let. Jak se během času proměňuje amatérské divadlo ve zdejší kraji?

Nevím, jak je to v jiných krajích, ale u nás máme dost spolků. Divadlo se hraje v Náchodě, Kostelci, v Polici nad Metují, Broumově i Trutnově. I když jsme skoro u hranic a někdo možná řekne, že jsme takový „ocásek“, amatérské divadlo se u nás určitě dělá. Navíc si myslím, že se čím dál víc snižuje věk her-

ců, tedy o divadlo se zajímá hodně mladých lidí a přitom jevištím zůstávají věrní i ti starší skalní divadleníci. To, že se věkový průměr amatérských divadelníků snižuje, je vidět i na Jiráskově Hronově. Když se rozhlédnete, zjistíte, že přehlídka je teď spíš o mladých lidech, kteří jsou jak v seminářích, tak i mezi běžnými diváky. Navíc je příjemné, že mladé tváře jsou i na jevišti, což je současným návštěvníkům JH určitě blížké.

Ve vašem kraji působí soubory hodně rozdílné. Například v Náchodě mají Dred, soubor mladých a avatgardních tvůrců, v Hronově je zas tradiční spolek. Jaký přístup převažuje?

Spíš klasické divadlo. I v Náchodě mají kromě Dredu divadelní soubor, který připravuje tradiční inscenace. Ale možná to není potřeba takto rozdělovat. Ochotnické spolky se různě prolínají. Herci z náchodského Dredu nebo od nás z Červeného Kostelce hrají například s hronovským souborem. Stává se dost často, že se divadelníci v kraji znají a vědí o sobě. Myslím, že jsme taková jedna velká rodina.

Je tu přes rok dost lidí, kteří chodí do divadla?

Obecně v kraji diváci jsou. Když ale porovnáme Hronov s Červeným Kostelcem, tak v Kostelci bývá většinou vyprodáno. A to jak na náš místní spolek, tak i na profesionály. Pravda, přijede-li amatérský spolek z jiného města, je návštěvnost slabší. Tady v Hronově ale bohužel návštěvnost taková není a sál se nezaplní. Hostoval tu třeba Jan Potměšil a v hledišti bylo 25 lidí, za což jsem se styděla. Na druhou stranu musím říct, že na Charleyovu tetu byla návštěvnost moc pěkná a diváci přišli i víckrát. Hodně diváků chce komedie, které jim taky proto nabízíme. Jednou za rok se však snažím zařadit do programu i nějaké drama, ale návštěvnost je slabá.

To se dostáváme k tomu, co znamená dělat kulturu na malém městě. Z pohledu návštěvníka Jiráskova Hronova to vypadá, že Hronov je městečko nabitě kulturou...

Kdyby se u nás přes rok dělala kultura jenom pro děti a seniory, tak budu se zájmem a děním spokojená. Pro děti je radost dělat. Připravujeme dětské dny, čarodějnice, karnevaly a tak. Pro seniory jsou zas odpolední čaje nebo proměnné koncerty dechových orchestrů. To je věčné publikum. Kde jsou ty ostatní věkové kategorie, nevím. Možná doma u televize či videa nebo někde v přírodě. Lidi pracují od rána do večera a pak asi chtějí vyrazit někam jinam, a ne zrovna do divadla.

Zuzana Vojtíšková

NEJEN O MEZINÁRODNÍM DIVADELNÍM PROJEKTU S FRANZEM JOSEFEM WITTINGEM

Franz Josef Witting, ředitel Divadla mladých v Paderbornu a prezident Svazu amatérských divadel Badenska-Würtenberska, je pravidelným návštěvníkem Jiráskova Hronova už nepočítaně let. Navíc je velkým přítelem Česka. Kromě práce v oblasti dětského divadla se podílí na organizaci nejrůznějších regionálních festivalů v Německu a je také iniciátorem mezinárodních projektů amatérských divadelníků z Německa, Polska a Čech. Loni přivezli na hronovský festival (a také do Hradce Králové) projekt Kafka - Za dveřmi.

ROZHOVOR

Co připravujete nového?

Právě připravujeme inscenaci pohádky Paleček. Bude to 45- minutová záležitost. A jako obvykle jsme si vzali pohádku jen jako základ, rámec, v němž částečně improvizujeme.

Pracujete v Divadle mladých - znamená to, že pracujete pouze s dětmi?

Ne, pracuji jak s dětmi, tak s teenagery a také dospělými, ale představení jsou určena dětem.

Každý rok na přelomu července a srpna máme u nás v Paderbornu festival Livori Fest. Náš region je silně katolický a tento festival je tedy zasvěcen svatému Livoriovu. Trvá deset dní a je to velká událost. Původně to byl festival jen pro místní, ale v době prázdnin sem jezdí spousta návštěvníků. V období, kdy festival končí, tady také pořádáme sraz souborů a jednotlivců z různých evropských zemí, které se věnují hudbě a folklóru. Letos jsme tam měli soubor z Kostariky a také z Ruska. Během toho týdne se také hodně hraje pro děti.

Většinou anoncuji, že představení jsou určena pro děti ve věku 5-6 let. Před lety jsem to dělal pro děti od sedmi let, ale to nefungovalo. Protože když přijde rodina, která má sedmileté dítě, tak má většinou i pětileté a nemůže ho nechat doma, takže přijdou všichni. Na tomto festivalu většinou máme premiéru nové inscenace a ta se pak během roku režíruje.

Loni se na Hronově představil váš mezinárodní projekt Kafka - za dveřmi.

Připravujete něco podobného?

Ano, začínáme s dalším německo-česko-polským projektem. Už jsme měli první schůzku v Paderbornu a na konci příštího měsíce budeme mít schůzku v Jirkově. Tentokrát s námi pracují jiní mladí lidé než loni. Tématem projektu je „chudoba“ a inspirujeme se autorem Gerhardem Hauptmannem. Překvapilo mě, že ho v Polsku moc neznají, protože po II.světové válce žil v německy mluvící části Polska - ve Slezsku. Měl tam dokonce dům.

Nechceme tedy dělat jen jeho hru, ale chceme zkoumat historii minulého století, hledat a ptát se starých lidí, jaké to bylo za starých časů. Srovnáváme, jak to tenkrát vypadalo v Čechách, v Polsku a Německu. Po povídání s pamětníky z toho pak pomalu začne vznikat nějaký tvar.

Je to tedy jakýsi druh dílny?

Každý takový projekt je ve své podstatě dílnou. Celé zkoušení. Když se sejdeme, vždycky začínáme ráno s obyčejnými cvičeními, a pak odpoledne a večer pracujeme s tématem projektu.

S kým konkrétně pracujete?

Pracuji s německými herci ze své skupiny z oblasti, kde jsem prezidentem Svazu amatérských divadel. Z Čech máme kontakty na lidi z Jirkova a Chomutova. Když jsem začínal s kafkovským projektem, zkoušel jsem to nejprve oficiálně přes Artamu, ale ukázalo se, že není nad osobní kontakty. Nakonec to lépe zafungovalo po soukromé linii, lidé si to vzájemně řekli. Na nový projekt díky tomu máme tolik mladých zájemců z Chomutova a Jirkova, že je ani nemůžeme uspokojit.

V této oblasti je dosti silná romská komunita. Pracuje někdo z Romů i ve vašem projektu?

Ne. Myslím, že práce s Romy je spíše sociální aktivitou, a ta se moc mezinárodně dělat nedá. Nám jde konkrétně o divadlo, takže většinou spolupracujeme s lidmi, kteří mají vyšší vzdělání a alespoň částečně vládnou němčinou nebo angličtinou.

Jste stálý návštěvník Hronova. Vzpomenete si, kolikrát jste tu už byl?

To si nepamatuju. Kdysi jsem sem jezdil každý rok, ale teď občas vynechám. Cítím se tu velice dobře, a navíc se to zúročuje i pracovně. Vyhledávám tady na Jiráskově Hronově zajímavé skupiny a ty doporučuji na další festivaly. Získávám kontakty.

pátek 12. srpna 2005

9:00 – 13:00 - semináře a dílny

10:00 - Zahrada za čajovnou Bílý drak

Jarka Holasová

Pohádka Boženy Němcové Sedmero krkavců

14:00 – 16:00 - Jídelna Hotelové školy

Problémový klub (PC)

14:00 (A) - Sál Josefa Čapka

Malé divadlo kjógenu

- Nagomi kjógenkai ČR

Japonské frašky kjógen: Mnich, kostra a její obal + Zloděj tomelů + Papouškování

15:00 - Park Aloise Jiráska

Rock fest – koncert rockových kapel z Východočeského kraje

16:00 (A1), 19:45 (B1), 21:45 (C)

Základní umělecká škola

DS Poslední mravenec ZUŠ Žamberk

Johana Vaňousová: Vojna s Turkem

16:30 (B), 20:30 (A) - Jiráskovo divadlo

Divadelní klub Českokrumlovská scéna

Český Krumlov

Anton Pavlovič Čechov: Racek

18:00 (A), 21:30 (B) - Sál Josefa Čapka

Divadlo Apron Halle, Německo

Franz Kafka: Otcí (An den Vater)

21:00 - Dvůr ZŠ

Divadlo Vosto5 Praha

Divadelní STAND'ART - Stand'artní kabaret

23:15 - Park Aloise Jiráska

Geisslers Hofkomedianten Kuks

Atalanta aneb Pronásledování z lásky aneb

Krutá královna Tegeantů

STRABAG

Letos jsem se tu setkal se skupinou Perpetuum mobile z Jižního Tyrolska. Měl jsem radost z toho, že tu měla takový úspěch. Protože já jsem je vlastně objevil. Hráli nejprve v Německu, a teď už hrají všude možně. V Hronově se jim moc líbilo a měli velkou radost z ohlasů na svá představení.

Jana Soprová

čtvrtek 11. srpna 2005

9:00 – 13:00 - semináře a dílny

10:00 - Zahrada za čajovnou Bílý drak
Soukromé loutkové divadlo POLI z HK
Pohádka Znáte Kačenku?

14:00 – 16:00 - Jídelna Hotelové školy
Problémový klub (PC)

14:00 (A), 17:30 (B) - Sál Josefa Čapka
Studenti JAMU Brno
Elfride Jelinek: Nemoc aneb Moderní ženy

16:00 (B2), 19:30 (A2), 21:45 (C)
Základní umělecká škola
DS Pachýř Pačejoř
Sam Živott a Konstantin Kliše: Don't Šajn
a Pachýřovo hledání

16:00 (A), 20:00 (B) - Jiráskovo divadlo
Šumavský ochotnický spolek – ŠOS
Prachovice
Jean-Baptiste Poquelin – Moliere: Don Juan

17:00 - Park Aloise Jiráska
Hronovská dechovka

18:00 - Husův sbor
Komorní koncert ZUŠ Hronov

19:30 - Park Aloise Jiráska
Orientální tance skupiny AFRAH

21:00 - Park Aloise Jiráska
Hronovská stylová skupina ORKA

21:00 - Dvůr ZŠ
Divadelní STAND'ART
Divadlo Vosto5 Praha
Karavan Evropa

22:45 (B) - Sál Josefa Čapka
Malé divadlo kjógen - Nagomi kjógenkai ČR
Japonské frašky kjógen: Mnich, kostra a její
obal + Zloděj tomelů + Papouškování

O vestičce s

Jardou Kodešem

J.K.: Mám ji, protože většinou tahám něco po kapsách.

Má to nějaký systém?

J.K.: Ne. Stále něco hledám. Až na peněženku, tu mám stále vkapse.

S ohledem na bezpečnostní situaci Jar-dovy peněženky pochopitelně neuvádím, ve které kapse, jenom prozradím, že pravděpodobnost, že se zloději podaří tu pravou kapsu vyhmátnout je stejně mizivá, jako uhádnutí PINu běžné platební karty.

Jánem Zavarským

J.Z.: Mám jí, abych nemusel nosit kabelku. Já ale nejsem režisér.

Možná proto jste se vymkl obvyklému barevnému schématu...

J.Z.: Nemám jenom černou, mám také bílou, šedou, zelenou a koženou.

Rudolfem Felzmanem

R.F.: Vestičky mám dvě. Jednu jsem si ušil, ale ta nemá kapsy. U mě je to venkovanstvím, bydlím v horách. Když se vydám na koupaliště a musím překonat 300m převýšení, slouží mi vestička jako baťoh. Vejde se mi do ní peněženka, brýle, svačina, plavky i ručník.

Soudě podle kapacity kapes by si pan Felzman mohl klidně přibalit i deku a vyfouklé nafukovací lehátko a to by ještě zůstala v záloze jeho velká kapsa na zádech. Tím se dostáváme k další funkci vestičky:

R.F.: Máte krytá záda. Režiséři jsou choulostiví na záda, protože stále jen sedí.

Milanem Schejbalem

Milan Schejbal si počínal tajemně. Když se dozvěděl, že se k němu chystám, oblékl si dokonce na vestičku bundu. Dotěrné dotazy odbyl lakonickou odpovědí:

M.S.: Ve vestičce nevidím žádný znak.

A ještě jedna anonymní reakce, která doputovala do redakce:

Vrať se na zem. Na vestě není nic magického. Zcela praktické! Režisér se stále potí, proto pryč s rukávy! Poezie musí prchat všemi póry, proto síťování! A kdyby musel prchat on sám, v každé kapsičce má něco potřebného. Navíc je jen za „štopadesát“. Tak nekup to.

A to je asi nejpříhodnější tečka za naším uvažováním.

Děkuji za odpovědi a shovívavost.
K. Lupinec.

... v Tritonu...

„Jseš blbá jak Marie a vypadáš jak Jaruna!“

... na organizačním štábu...

kdoš chtěl ukrást státní vlajku ze stožáru před Jiráskovým divadlem, ale nakonec byla zachráněna a pečlivě uložena ve vinárně došlo ke rvačce

„Mladí se unavují později, takže my staří se musíme unavit rychleji, abychom zaspali a nezažili blbiny těch mladých...“

Dušan Zakopal

UPOZORNĚNÍ

Do sálu ZUŠ pouští pořadatelé diváky 15minut před začátkem představení. V čase ohlášeného začátku představení se spočítají případná volná místa v sále, a jsou-li zájemci, nabídnou se jim volné vstupenky.

Kdo přijde po uvedeném čase zahájení představení, nebude do sálu vpuštěn.

ZPRAVODAJ

Zpravodaj 75. Jiráskova Hronova
Vydává organizační štáb

Šéfredaktor: Zuzana Vojtíšková

Redakce: Jana Soprová, Lenka Novotná,
Vladimír Hulec, Michal Drtina

Výtvarník: Rostislav Pospíšil

Fotograf: Ivo Mičkal

Oficiální stránky festivalu:

<http://www.hronov.cz>

Tisk: KONICA MINOLTA HRADEC KRÁLOVÉ

Cena: 9,- Kč

Redakční uzávěrka: 11. srpna 2005 v 7:37h

Vychází: 11. srpna 2005 v 15:00h

Neprošlo jazykovou úpravou!!!